

M. MEHMET ÜNVER

HOVARDALIĞIN KİTABI

TABU

Hovardalığın Kitabı

M. Mehmet Ünver

M. Mehmet Ünver
CİNİUS YAYINLARI
ÇAĞDAŞ TÜRK YAZARLARI
Babiali Caddesi, No. 14 Cağaloğlu - İstanbul
Tel: (0212) 5283314 — (0212) 5277982
<http://www.ciniusyayinlari.com>
iletisim@ciniusyayinlari.com
M. Mehmet Ünver
TABU
BİRİNCİ BASKI: Ekim, 2007
ISBN 978-9944-----
Kitap Matbaası'nda basılmıştır
© MEHMET ÜNVER, 2007
© CİNİUS YAYINLARI, 2007
Tüm hakları saklıdır.
Bu yayının hiçbir bölümü yazarın ön izni olmaksızın,
herhangi bir şekilde yeniden üretilemez,
basılı ya da dijital yollarla çoğaltılamaz.
Printed in Türkiye

Ön Söz

Cesaretimi toplayarak yaşadığımız hayatın gerçek yüzünü ve tabularından bir tanesini açıklama gereği duydum. Hakkımızca yaşayamadığımız şu hayatta, yaşamaktan kurtulamadığımız tabuların ne derece esiri olduğumuzu gözler önüne sermeye çalıştım.

“Zamanla üzerinden silip atamadığı bir lânet gibi onunla yaşamaya alışmak zorunda bırakılan insan, tabuların tahakkümü altında asla hayvanlar kadar bağımsız olamayacak...”

Bochum

12.12.2005

M. Mehmet Ünver

1. Bölüm

Aşk, kafeslenemeyen bir kuş;
sevmek de zaten insanın kendine,
göze hoş gelen bir eş seçmesinden
başka nedir ki?

Ramazan ayında büyük şehirlerde her yıl aynı manzara yaşanır. Hele dört milyona yaklaşan nüfusuyla Ankara’da akşam vakti yaklaşıyorsa, gündüz iyi niyetle verilen selâm, iftar saatine doğru bilinçli bir şekilde esirgenirdi. Herkes tek bir şeyin peşindeydi: Sofraya yetişmek.

Sıkışan trafikte sabırsız kornalar, öndeki aracın hareketiyle yol alma çabası, ezan vakti yaklaşırken artan telaş... Bu kaos artık şehrin doğasına karışmıştı. Yine de insanların yüzünde belli belirsiz bir huzur, bir kabulleniş vardı. Ramazan, şehre hem sabır hem de bir tür sessiz öfke katıyordu; ilk gün ile bayram arası sanki rüya gibi yaşanır, sonra unutulurdu.

Ulus Meydanı’nın alt tarafındaki minibüs durakları günün en yoğun saatine hazırlanıyordu. Minibüsler, ayakta kalmaya direnen yolcular yüzünden hareket edemiyor, şoförlerin hayıflanıp sesleri durağa doluyordu. Kalabalık kıpır kıpırdı. Bir minibüs dolunca hemen arkasından yenisi yanaşır, sıradakiler bir umutla öne doğru akıyordu.

Ayla da iftarını yolda açma ümidiyle Demetevler minibüsünü bekliyordu. Çantasından çıkardığı sigarayı dudaklarına götürdü; çakmağı birkaç kez yokladı ama ateş çıkmadı. O anda başını çevirince, hemen arkasında sigarasını keyifle tütüren Can’ı gördü. Hiç çekinmeden, hafif yırtık bir ses tonuyla:

“Ateşini alabilir miyim?” dedi.

Can, kırmızı hırkalı esmer kıza önce hafifçe gülümsedi. Çakmağını çıkarıp ateşi yaktı. Ayla, bir refleksle başını geri çekti.

"Kendim yakarım," dedi.

Sigarasını yaktıktan sonra çakmağı geri uzattı.

"Teşekkür ederim."

"Bir şey değil," dedi Can.

Ayla'ya Can'ın varlığı, kalabalığın içinde bir anlık nefes gibi gelmişti. Başını hafifçe arka tarafa çevirip konuşmaya bahane aradı:

"Kuyruk bayağı uzamış," dedi.

Can da elindeki sigarayı göstererek karşılık verdi:

"Haklısın. İftarı açtık nasıl olsa, sahura kadar beklesek de fark etmez."

Ayla gülümsedi.

"Ben evde içemiyorum. Bari yolda bir tane yakayım dedim."

"Annen baban bilmiyor yani?" dedi Can.

Muzır bir gülüşle:

"Biliyorlar... Ama içerken yakalanmadım diye ses çıkarmıyorlar."

Can, hoş karşılanmayacağını bildiği hâlde itiraf etti:

"Ben çok içiyorum. Günde iki paketi buluyor. Ramazan diye azaltmaya çalıştım ama olmadı."

Ayla'nın şaşkın bakışı:

"Çok içiyormuşsun!"

Can omuz silkti.

"İş yerinde herkes içiyor. Onlar içmese belki bırakırdım ama..."

Ayla hemen konuyu yumuşattı:

"Nerede çalışıyorsun?"

"Büyük Postane'nin arka sokağındaki anahtarcıda. Sen?"

"Yürüyen merdivenlerin üçüncü katındaki perdede."

"Nerede oturuyorsun?" dedi.

"İkinci Cadde'de," dedi Ayla.

"Ben de Yedinci Cadde. İki hafta önce taşındım."

"Ankaralı değil misin?"

"Mardinliyim."

"Şiven hiç benzemiyor."

"Yirmi senedir Ankara'dayım," dedi Can. "Önce Keçiören'deydim, şimdi Demet'teyim."

"Ben Çankırılıyım," dedi Ayla. "Ama doğma büyüme Ankaralıyım."

Can, Ayla'nın gözlerinde bir sıcaklık hissetti. O bakışlar ona tanıdık gelmişti; belki de yıllardır aradığı türden bir bakıştı. İçindeki gönül orucu bozulmuş, kalbi hafif bir titremeye dolmuştu.

Bir anlık sohbet, onun için kaderin bir imtihanına dönüşmüştü.
Eski yarasının acımadığına inanmak istiyor, ama bu yalana nasıl kolay kandiğına şaşıyordu.
Ayla ile konuşmanın bir tesadüf olmadığına inanıyordu.
Belki kaderdi.
Belki de masum bir tesadüf fırsatı dönüştürme isteğı.
Hayat ona sıfırdan bir başlangıç sunuyor gibiydi.
"Zavallı kız... kafamda dönen bin türlü niyetten habersiz."
Sonra birden, kendi şaşkınlığıyla sordu:
"Ya onun aklından geçenler? Benimkilerle uyuyor mu, yoksa bambaşka dünyalarda mı geziyor?"
Hayatında ilk kez bir kızla bu kadar uzun konuşuyordu ve bu yeni gelişmeyi en çok Alev'in görmesini isterdi.
Gözlerini çaktırmadan etrafta gezdirdi:
"Acaba Alev bizi görüyor mudur?"
Demetevler'e taşındığından beri Alev'le karşılaşmak adına en küçük işarete bile umut bağlıyordu.
Bazen durakta Alev'i gördüğünü, yanından yabancı biri gibi geçip gittiğini hayal ediyordu.
Bu görüntü, ona eski hesapların kapandığını hatırlatıyordu.
Ama içindeki bir ses başka bir şey söylüyordu:
Belki de hâlâ unutamadın.
Can bunu kendine bile itiraf edemiyordu.
Her şey arabesk filmlerdeki gibiydi.
Kalbi kırılan biri bir gün daha iyisini bulur, hayatla sessizce hesaplaşırdı.
Can da kendi rolünü kendi yazmak istiyordu.
Bu kez sürüklenen bir kütük değil, yön çizen bir gemi olacaktı.
Ayla'nın gözlerine cesaretle bakarken içindeki eski ezik benliğe meydan okudu:
"Eskiden ne kadar korkakmışsın... Samet Abi haklıymış. Meğer bu iş kolaymış."
Ve o anda Samet'in sesi bir uyarı gibi zihninde çarptı:
"Çok da açılma... daha yüzmeyi öğrenmedin."
Fırtınanın ortasında bir gerçek su yüzüne çıkıyordu:
Kendini tanımak için bir sınavdan geçmesi gerekiyordu.
Ve bu, o sınavdı.
Magirus marka minibüs gelip ön tarafta durdu.

Ayla sitemle:

“İnşallah sığarız,” demekten kendini alamadı.

Önlerindeki yolcular doluştu. En arkada iki kişilik yer hâlâ görünüyordu.

Ayla önden geçti, arkasından Can oturdu. Kapılar kapanmadan birkaç kişi daha binmeye çalışınca şoför sertçe bağırdı:

“Ayakta yolcu alamam, ceza kesiyorlar!”

Adamlar isteksizce indiler, minibüs hareket etti.

Can, Ayla’nın yanına oturabilmiş olmasına sevindi. Trafiğe bakılırsa uzun bir yol vardı; konuşmak için ideal bir süre.

Ancak oturan herkes o kadar sıkıştı ki, özel bir cümle kurmak neredeyse imkânsızdı. Fısıltılar minibüsün içinde küçük sırlara dönüşüyor, herkes birbirinin sesini duyacak kadar yakın duruyordu.

Tam o sırada minibüsün teybi açıldı.

İbrahim Tatlıses’in “Ben İnsan Değil Miyim” parçası duyuldu.

Ayla gülerek:

“Bu parça en sevdiğimdir,” dedi.

“Güzel,” dedi Can. “Ama ben Müslüm’ü severim.”

“Jiletçi misin?” dedi Ayla, şaka yollu.

Can gülerek:

“Değilim. Ama bazı parçaları hoşuma gider.”

Ayla şaşırdı:

“Hiç öyle bir tipe benzemiyorsun. Aslında efendi birine benziyorsun.”

Can’ın kulakları kızardı:

“Teşekkür ederim... Ben kızlarla pek konuşmam. Hatta heyecanlanırım. İlk defa böyle rahat konuşuyorum.”

Ayla eğlenceli bir gülüşle:

“Benim de çenem düştü bugün. Galiba oruçtan.”

Minibüs Kız Meslek Lisesi’nin önünden geçiyordu.

Ayla başıyla dışarıyı işaret etti:

“Burada okudum.”

“Meslek lisesi mi?”

“Hı hı.”

“Niye devam etmedin?”

“Üniversite sınavını kaybettim. Veteriner olmak istiyordum, olmadı.”

“Veteriner... ilginç meslek.”

“Hayvanlara bayılıyorum. En çok da balıklara. Evde akvaryumumuz

var.”

“Benim de kedim vardı,” dedi Can. “Keçiören’de kaldı.”

“Niye?”

Tam o anda minibüs Ayla’nın durağına yaklaşmıştı.

“Durakta inecek var!” diye bağırdı.

Ayla kalkmadan önce Can’a dönüp sıcak bir bakış attı:

“Az kalsın durağı kaçıracaktım. İyi akşamlar.”

“İyi akşamlar.”

Kapı kapanırken Ayla, gözleriyle onu izleyen Can’a son bir kez baktı.

Can da hafifçe başını salladı.

Minibüs hareket ederken Can, arka cama döndü ve Ayla’yı bir süre daha gözden kaybolana kadar izledi.

2. Bölüm

Ayla, evin kapısından içeri girer girmez ilk iş olarak kolundaki çantayı kapı yanındaki vestiyere astı. Ardından kırmızı hırkasını çıkarıp aynı kancaya taktı ve kulağına uzaktan gelen sohbet ve tabak şakırtılarını takip ederek salona yöneldi.

Uzun masanın etrafında kalabalık hâlâ iftarını yiyordu: iki yaşlı adam, iki yaşlı kadın, genç bir kız ve genç sayılabilecek bir erkek çocuk. Ayla kapıdan selâm verdi.

“Afiyet olsun.”

Annesi Zeynep kadın, yanında boş duran sandalyeyi eliyle iterek çağırdı.

“Gel yavrum, otur şuraya. Bugün geciktin?”

Ayla, kendisine ayrılan yere otururken, “Acayip trafik vardı,” dedi. “İki saat de durakta minibüs bekledim.”

Zeynep kadın, koca bir kepçeyle çorba doldurdu, tası Ayla’nın önüne koydu.

“Ye yavrum. Aç açına akşama kadar yoruluyorsun. Hadi güzelim, ye. Salatadan da ister misin?”

“Sağ ol anne. Ben alırım, sen zahmet etme.”

Masadaki Zehra, hafif sitemle, “İyi vallahi Zeynep teyze, bizi kışkandırıyor sunuz,” dedi.

Zeynep kadın gülerek yerinden kalktı, Zehra’nın saçını da okşadı.

“Kışkandın mı yavrum? Sen de benim bir evlâdımın. Yoksa bu fışkı

anan seni sevmiyor mu?"

Diğer kadın alınmış bir tonla, "Aman abla," dedi. "Şımartma bu yılışık kızı. Hiç söz dinlemiyor ki! Ayla gibi akıllı olsa ben de severdim."

"Hoşt oradan!" diye çıktı Zeynep kadın. "Sen gençlerden ne anlarsın?" Sonra yine Zehra'nın sırtına dokundu. "Ye yavrum. Sen ona bakma."

Cesaretilenen Zehra, "Sen teyzelerin en kralısın!" diye yağcılık yapmayı ihmal etmedi.

Masadaki yaşlı adamlardan biri, hem gülerek hem de ikaz eder gibi konuştu:

"Ne oluyor? İki bacı çocuklar için kavga mı edeceksiniz?"

Bu söz, masada kısa bir sessizlik yarattı. Yemeği bitirenler masadan kalkıp televizyonun karşısındaki koltuklara yayıldılar. Haberler açıldı. Herkes birer birer doyduğundan masada en son Ayla kaldı. Az sonra o da annesine ve Zehra'ya sofrayı toplamada yardımcı olmaya başladı.

"Anne sen otur, ben Zehra ile toparım."

"Yavrum, sen zaten yorgunsun. Ben çay da demleyeceğim," dedi annesi.

"Anne sen bırak! Çayı da biz demleriz."

Zeynep kadın elindeki tabağı masaya bırakıp derin bir iç çekti.

"Benim kızım bir tane... Hayırlısıyla onun da mürüvvetini görseydim!"

Sonra yanındaki kadına döndü:

"Aysun, ne zaman gelecekler?"

"Kimler abla?"

"Zehra'yı istemeye ne zaman gelecekler?"

"Bayramın son günü için kararlaştırdık."

"Allah hayırlıysa nasip etsin."

Aysun kadın yüzünü buruşturdu.

"Ne hayırlısı abla! Benim sıra laf dinlemiyor ki! Oğlan boşta geziyor, anasının babasının emekli maaşıyla geçiniyor."

"Zehra seviyorsa, bırak o düşünsün," dedi Zeynep kadın.

"Bu zamanda ev geçindirmek kolay mı?" diye homurdandı Aysun.

"Yarın elin oğlu, bakamıyorum, diye kızımızı kapıya koysa ne yaparız? Bu kızın hiç akli yok. Eli iş tutan biri kalmadı sanki."

"Gönül bu," dedi Zeynep kadın, "aka da konar, boka da! Sen de vaktiyle Adil enişteye kaçmadın mı?"

"Zaman başkaydı o zaman. Şimdi devir kötü!"

"Bunu baştan düşünmek lazımdı."

"Haklısın abla! Zaten boşuna dememişler, 'Kızını dövmeyen dizini

döver,' diye."

Zeynep kadın arkasına bakıp akvaryum başındaki küçük çocuğa seslendi:

"Ali, oğlum! Git bak, bu kızlar hâlâ bir çayı demleyemediler mi?"

Ali, balıklara son kez camı tıklatıp dikkat çekmeye çalıştı. Sonra mutfağa yöneldi. Kapıyı açtığında Ayla ve Zehra tabakların, bulaşıkların arasındaydı. Biri tabakları çöpe boşaltıyor, öteki bulaşıkları lavaboya di-
ziyordu. Ali sorulmadan konuştu:

"Annem çayı soruyor."

Ayla, kaynayan çaydanlığın kapağını kaldırıp içine baktı.

"Olmuş. Söyle, getiriyorum."

Ali çıkınca Zehra heyecanla lafa girdi:

"Bayramın son günü gelecekler. Annem yine tuttu aynı terane: işi yok, gücü yok diye. İkna edene kadar canım çıktı."

"Sen evlenip gidince iyice yalnız kalacağım."

"Üzülme kız! Evlenince öbür dünyaya gitmeyeceğim ya... İki cadde ötede oturacağız. Sen de bana ziyarete gelersin."

"Düğününde oynarız kız!"

Kısa bir gülüşmeden sonra Ayla, "Ben çayları götürüyem," dedi.

"Ben de bulaşıkları yıkamaya başlarım."

Ayla tepsisiyle salona döndü. Yaşlı adamlardan başlayarak sırayla çay dağıtırken kulağı annesiyle Aysun kadının konuşmalarındaydı.

Zeynep kadın:

"Kızı istemeye bize gelsinler. Ben şu oğlanı bir göreyim."

Aysun:

"Vallahi iyi olur abla. Hem Cafer enişte insandan iyi anlar. Bir baksın, fikrini söylesin."

Ayla çay servisini bitirip mutfağa dönünce heyecanla Zehra'ya seslendi:

"Annem, istemeye bize gelsinler dedi!"

"Niye ki?"

"Sadece teyzeme böyle dediğini duydum."

Zehra dudak büktü.

"Hep anamın işi bu! Adamlar istemeye gelecek, o hâlâ caydıracak yol arıyor."

"Eğer sen kararlıysan annen ne diyecek?"

"Hiç! Anlamıyor ki!"

"Çok mu seviyorsun kız?"

Zehra utangaç bir gülümsemeyle, "Vallahi çok seviyorum. Darısı başına," dedi.

"Oho! Ben daha yıllarca evlenmem."

"Ne yapacaksın?"

"Senin çocuklara bakarım kız!"

İkisi kahkaha atmaya başladı. Ayla, fazla güldüklerini fark edip ikaz etti.

"Yavaş! Babam gelir."

Zehra, "Benim Kemal'in bir arkadaşı var, adı Seyfi. Tam sana göre. Tanıştıralım mı?" dedi.

Ayla hafif alıngan bir sesle, "Yok istemem," dedi.

"Niye? Birisini mi buldun?"

"Kimse yok. Ama bugün durakta bir gençle tanıştım. Hoş biriydi. Simsiyah uzun saçları vardı."

"Sevdin mi kız?"

"Daha adını bile bilmiyorum. Nasıl seveyim?"

"Ne bileyim! Sen öyle hoş deyince..."

"Minibüste birlikte geldik. Anahtarcıda çalışıyormuş. Yedinci cadde-
de kalıyormuş."

"Bu iş tamamdır."

"Ne tamamdır?"

"Abayı yakmışsın kızım!"

"Adını bile bilmiyorum, dedim."

"Hadi oradan! Adını bilmiyorsun ama ne iş yaptığını biliyorsun, nerede oturduğunu da!"

"Ay şaka mı bu? Öyle olsa sana söylemez miyim?"

"Şaka yaptım kız! Ağzını arıyorum."

"Bazen sen de anan gibisin!"

Zehra hemen atıldı:

"Adını Kadir koyarsınız artık!"

"Neyin adını?"

"Bugün mübarek Kadir gecesi ya... oğlunuz olursa!"

Ayla elindeki ıslak bezi fırlattı; Zehra da bunu bekler gibi mutfaktan fırlayıp kapıyı dışarıdan tuttu. Ayla içeriden açmaya çalışıyor, kısık sesle tehdit savuruyordu:

"Aç kız! Aç! Canına okuyacağım! Babamlar duyacak!"

Zehra gülmekten kapıyı daha sıkı tutuyor, Ayla ise öfkesini bastırıyordu:

"Aç diyorum sana! Aç! Anasının kızı!"

3. Bölüm

Üç tarafı camekânla çevrili geniş anahtarcı dükkânının içinde uzun bir satış tezgâhı uzanıyordu. Tezgâhın arkasındaki çalışma masasında kalemlik, kâğıtlar ve birkaç küçük eşya gelişigüzel bırakılmıştı. Masanın ardında dönerli siyah deri bir patron koltuğu hemen göze çarpıyor, duvarlardaki panolarda ise bir tarafta araba, diğer tarafta ev anahtarları sıra sıra asılı duruyordu. Camekânlar, anahtar çeşitleri ve kapı kolu resimleriyle tamamen doldurulmuştu.

Tezgâhın arkasında duran yaşlı adam, Can'la yanında bekleyen uzun boylu, zayıf, bıyıklı Samet'e hitap etti:

"Çocuklar, alın bu zarfları. İçinde haftalıklarınız var. Bir hafta sonra görüşürüz."

Can ile Samet, uzatılan beyaz mektup zarflarını sırayla aldılar. Aynı anda eğilip ustalarının elini öptüler.

"Bayramın kutlu olsun usta."

"Sizin de çocuklar."

İkisi dükkândan çıkıp yürümeye başladılar. Ellerindeki zarfları açarken Samet suratını ekşitti.

"Sana da mı beş yüz vermiş?"

"Evet."

"İnsan bayram diye biraz fazla vermez mi? Bu hafta o kadar çok çalıştım ki, kıçımdan ter aktı vallahi!"

"Ben de öyle, Samet Abi."

Samet zarfı montunun iç cebine sokup elini beline götürdü.

"Moruk, belim tutmuyor."

"Bugün çok çalıştık."

"Ben anahtar işinden bahsetmiyorum, diğer işi kastettim."

"Anladım."

"Ne azgın karıymış ya! Sabaha kadar iliğimi kuruttu."

Ulus Meydanı'ndaki dört yol ağzına geldiklerinde Can vedalaşmak istedi.

"Yarın görüşürüz."

"Moruk nereye gidiyorsun? Eve mi?"

"Bugün çok yoruldum. Bir an önce eve gidip uzanacağım."

"Bir hafta iş yok. Eve erken gidip de ne yapacaksın? İtiraz istemem, bugün bana takılıyorsun. Gel, seni manitama götüreyim."

"Aysel'e mi?"

"Sibel'e. Bu yenisi. Yanında bir de genç kız çalışıyor, görsen!"

"Bu kaçınıcı?"

"Moruk bu daha ne? Sekiz tane de bir şey mi?"

"Hepsini birden nasıl idare ediyorsun? Helal vallahi!"

"Ben sana demiyor muyum? Bu şehirde benden hızlı erkek tanımam diye. Yakında rekor kıracağım."

Can, konunun derinleşip gereksiz bir tartışmaya dönüşmesini istemediğinden uzak kalmayı tercih etti.

"Bayramda size gelirim."

Samet bırakmadı.

"Moruk nereye? Nasılsa işten de erken çıktık."

"Vallahi Samet Abi, ben yorgunum. Eve gideyim daha iyi."

Samet, Can'ı kendi yönüne çeğiştirerek konuştu:

"Tamam tamam... Seninle şu kahvehaneye gidip biraz oturalım. Sonra sen eve gidersin, ben de Sibel'e."

Can, ısrarı kırmamak için kabul etti. Rüzgârlı Sokak'ta büyük bir iş hanının altındaki kahvehaneye girdiler. Sakin bir köşeye geçip oturdular. Samet çay söyledi; Can niyetli olduğu için bir şey almadı.

Samet kadın mevzusunda kendine özgü o kendinden emin edasıyla konuşmaya başladı. Can ise kısa cevaplar verip sohbeti uzatmamakla meşguldü.

"Moruk," dedi Samet, "Dediğim gibi... dünyaya gelmişiz nasılsa, bir daha mı geleceğiz? Bu dünyada ne yaşadıysan o kârdır."

"Haklısın."

Samet, Can'ın ilgisizliğini fark etti. Onu sohbeta çekmek için konuyu aniden değıştirdi.

"Yeni eve alıştın mı?"

"Biraz zor alı şacağım galiba."

"Tabii moruk! Tam on sene kapı komşuluğu yaptık. Bir aile gibiydik."

"Zaten sizden başka ailem yok ki."

"Heh! Unutuyordum... Geçenlerde senin kızı gördüm."

"Hangisi?"

"Hani istemeye gitmiştik de sen beğenmemiştin ya."

"Sevil'i mi?"

"Evet. Yengenle ben o kızı çok beğenmiştik. Tam sana göre ydi. Biz evden ayrıldığımızda kızcağzı camdan öyle baktı ki... Sen bir türlü arkana dönüp bakmadın. O kızı kaçırmayacaktın. İyi bir ev kadını olurdu."

"Yapamadım."

"Niye? Ayağı biraz aksıyor diye değil mi? O kız hem sana ayak uydu-
rurdu hem de sadık kalırdı. Sen şehir kadınlarını bilmiyorsun moruk. Ne
karılar var! Kocasını evden çıkırtı mı kimleri eve almıyorlar ki? Sadık kadın
bulmak zor artık. Herkes fırlama!"

Elini yere yakın bir yerden yukarı doğru kaldırarak devam etti:

"Aha şu kadar boyda kızları görsen... neler yapmıyorlar! Hovardalığın
kitabını yazmış adamım ben, sana bir söz söyleyeyim mi?"

"Söyle."

"Çirkin karıyla evleneceksin moruk! Öylelerinin gözü dışarıda olmaz.
Ev kedisi gibi uysal olurlar. Sen de dışarıda özgürce hovardalık yaparsın.
Bak bana... ne kadar özgürüm! Bir de kadına fazla yüz vermeyeceksin.
Canım cicim dedin mi kedinin fareyle oynadığı gibi oynar seninle. Kadın
milletine güvenmeyeceksin! Kadının imanı olmaz, unutma!"

"Haklısın Samet Abi... ben müsaade isteyeyim?"

"Tamam moruk, bayramda görüşürüz."

Samet tam kalkacakken aklına geldi:

"Ha! Unutuyordum. Yengen sorarsa akşam sende içtik, sonra da
sızıp kaldık. Tamam mı? Bayrama bize geldiğinde pot kırma."

"Sen merak etme. Kaç senedir hiç açık verdim mi?"

"Vermedin."

"Allahaismarladık."

"Güle güle."

4. Bölüm

Samet'in yanından ayrıldıktan sonra doğruca minibüs durağına gi-
den Can, Demetevler hattında gelecek aracı beklerken etrafına sık sık
bakınıyordu. Sanki birini görmeye çalışıyor, bir ihtimali yoklamak istiyor-
du; belki Ayla yine o kalabalığın içinden çıkardı.

"Beni hatırlar mı ki? Daha beni tanımıyor bile... ama yine de görsem
iyi gelir," diye düşünmeden edemedi.

Minibüs durağa yanaştığında sırası gelince bindi; yolculuk boyunca
da dalgın hâli bir an olsun değişmedi.

Demetevler Yedinci Cadde durağında indi. Yolun karşısına geçip aşağı
doğru yürüdü. Soldan dördüncü apartmana girip asansörle on ikinci kata
çıktı. Koridorda, üzerinde "39" yazan dairenin kapısını anahtarla açtı.

Dairenin girişi doğrudan salona bakıyordu. Üzerindeki deri mon-

tunu çıkarıp sağ duvarda çift kapılı gömme dolabın askısına astı. Ayakkabılarını ise çıkardığı yerde bırakıp salona geçti.

Yeni taşındığı için salonda hâlâ açılmamış koliler üst üste duruyordu. Bir duvarı tamamen kaplayan boş kütüphane de kolilerin çözülmesini bekliyor gibiydi. Her şey yarım, her şey yeni, her şey biraz yabancıydı.

“Ayla benim gibi birine neden baksın ki?”

Bu düşünce, odanın boşluğunda bir anlığına yankılandı.

İftar vaktinin yaklaşmasıyla içgüdüsel olarak mutfağa yöneldi. Dolaptan çıkardığı yumurta ve sucuğu tezgâhın üzerine koydu. Raflardan aldığı tavayı ocağa indirdi. Tüpgazı açıp ateşi yaktı. Zeytinyağı kızınca yumurtaları kırdı, küçük doğradığı sucukları tavanın içine bıraktı. Bekâr biri için en pratik, en hızlı hazırlanan iftar yemeğiydi: sucuklu yumurta.

Tavanın cızırtısı bile aklını dağıtmıyordu.

“Keşke biriyle iki kelime edebilsem... Keşke böyle yabancı gibi hissetmesem şu hayata.”

Oturma odasına geçip küçük sehpanın üzerine serdiği gazete kâğıdıyla sofrayı hazırladı.

Vakit dolduğunda iftarını yaptı; ardından kanepede sağ yanı üzerine uzandı. İftar sonrası sigarasını büyük bir hazla içiyor, tüten dumanı keyifle izliyordu. Bu arada televizyonu açmış, gözlerini ekrana dikmişti; fakat zihni hâlâ, durakta, hatta belki de Ayla'nın bakışlarında dolaşıyordu.

5. Bölüm

Can, gece yarısı çalan kapı ziliyle uyandığında, televizyon karşısında uzandığı kanepede dalıp kaldığını fark etti. İftarda kurduğu sofa hâlâ sehpanın üzerinde duruyor, hiçbir şey kaldırılmamış hâliyle ortalığı tamamlanmamış bir günün sessizliği sarıyordu.

Merakla kapıya yöneldi. Kapıyı açar açmaz karşısında Samet'i görünce şaşkınlıktan nutku tutuldu. Samet, elinden kaymasın diye iki koluyla sarmaladığı baygın bir kadını ayakta tutmaya çalışıyordu. Üzerindeki gerginlik ve omzundaki yük yüzünden okunuyordu.

Can daha bir şey sormadan Samet, sanki büyük bir müjde veriyormuş gibi sırtıp konuştu:

“Moruk, al sana keklik getirdim! Yardım et de şunu yatağa götürelim.”

Birlikte kadını yatak odasına taşıdılar. Çift kişilik yatağın üzerine sırtüstü, usulca bıraktılar. Kadının sarıya boyalı saçları yüzüne dökülmüş,

ağır makyajı gece ışığında daha da keskin görünüyordu. Elbisesi, bakımlı ve maddi durumu yerinde birine ait olduğunu ele veriyordu.

Oturma odasına döndüklerinde Can dayanamayıp sordu:

“Buna ne olmuş böyle?”

Samet, geldiği andan beri saklamadığı neşesiyle anlatmaya başladı:

“Moruk! Sibel’in evinden çıkmış otobüs durağına yürüyordum. Bir baktım, durakta tahta bankta bu keklik uzanmış yatıyor. Ne içirmişlerse ayıltamadım. Öyle bırakmak da istemedim. Taksiye attım, doğruca bu-
raya getirdim. Bebek gibi de bir tipi var!”

Samet konuşurken gözleri odayı taramaya başladı. Duvar dibindeki açılmamış kolileri ve boş kütüphaneyi görünce takılmadan edemedi.

“Moruk, kolileri daha boşaltmamışsın?”

“Ramazan bitsin diye bekledim. Hem oruç hem de geç saate kadar çalışmak... canım istemedi.”

“Bayramdan sonra gelirim, sana yardım ederim,” deyip hemen ko-
nuyu değıştirdi. “Neyse, şimdi elimizi çabuk tutalım. Selpak var mı?”

Can, televizyonun üzerindeki mentollü peçete paketini alıp Samet’e
uzattı. Samet paketi aldığı hâlde yine aynı küstah gülümsemesiyle:

“Üstümüz kirlenmesin moruk. Körün istediği bir göz, Allah vermiş
iki göz!”

Samet yatak odasına girip fazla oyalanmadan geri döndü. Pantolo-
nunun fermuarını dışarıda kapatıyor, deri kemerini bağlarken keyfinden
neredeyse ısıklık çalışıyordu.

“Moruk, sıra sende. Ben gidiyorum.”

Can’ın yüzü bir anda kızardı. On yıldır tanıdığı arkadaşından böyle
bir söz işitmemişti.

“Ben yapamam!”

O an göğsünün içi çöktü sanki. İçinde ince bir sızı dolaşıyor, boğazına
utançtan bir düğüm oturuyordu. Samet gibi olmak ne demekti? Bu
rahatlık, bu pervasızlık... neden bana hiç uğramıyor?

“Korkma moruk. Karı öyle uçmuş ki, tüm memleket üzerinden geç-
se haberi olmaz. Taş gibi de karı ha!”

“Ben yapmam, bilirsin.”

Samet omuz silkerek kapıya yöneldi.

“Benden söylemesi... Hadi, yarın bize geliyorsun.”

“Oldu. Güle güle.”

Can, Samet’i kapıda uğurladıktan sonra sessizce yatak odasına dön-
dü. Çift kişilik yatağın üzerinde, dünyadan habersiz, çırlıçıplak ve boylu

boyunca uzanan kadına baktı. Yatak örtüsü bir kenara toplanmıştı; Can usulca örtüyü çekip kadının üzerine örttü.

Örtünün altında nefes alan bu yabancı bedene bakarken içinde merhametle korku arasında gidip gelen bir dalga kabardı. Kendi yerini, kendi acizliğini düşünmeden edemiyordu.

Kadın öyle derin bir uykuya dalmıştı ki nefes alırken çıkardığı hafif hırıltı olmasa neredeyse ölü sanılacaktı.

Can, içi burkulmuş bir hâlde oturma odasına geçti. Sehpanın üzerindeki iftar sofrasını topladı, masayı temizledi. Sonra tekrar aynı kanepeye uzandı. Göğsünün ortasında, ne olduğunu tam adlandıramadığı tuhaf bir boşluk geziniyordu.

Kadınları anlamakta hep zorlanmıştı.

Hayatında bir kez bile olsun bir kadının elini tutamamıştı; bir kadına dokunmak onun için sanki kızgın bir demire uzanmak gibiydi: mümkün, fakat mutlaka acı verecek bir cesaret isterdi.

Flört etmek ya da sevmek ise güneşe dokunmak kadar uzak ve yakıcı bir ihtimaldi.

Ama Samet...

Dünya Samet gibiler için kadın kaynıyordu.

Sanki kâinatın bütün yolları onun ayaklarının altına seriliyor, kadınlar onun çevresinde görünmez bir cazibe alanına kapılıyordu.

Dünya bir denizse, kadınlar balıktı.

Samet ava çıktığında mutlaka bereketle dönerdi.

Can'ın ise bütün hayali, hayatı boyunca bir balığın kendi oltasına yanlışlıkla takılmasıydı.

O kadar mütevazı bir düş ki... insanın içini hem acıtıyordu hem de garip bir tebessüm yaratıyordu.

Yaşadığı gönül hezimetinden sonra böyle bir ihtimalin olmadığını görmüş, hayatın gerçeklerine boyun eğmişti.

Kendisini, kalabalık bir sahnede ışıkların asla üzerine düşmeyeceği bir figüran gibi hissediyordu.

Oyuna dahildi ama hikâyeye asla.

Sanki hayat başkalarının üzerinden akıyor, kendisine ise sadece kenarda beklemek düşüyordu.

Can bir süre sonra uykuya daldı.

Sabahın erken saatlerinde yatak odasının kapısının açıldığını duyarak sıçradı. Hemen doğruldu. Elbiselerini giyip çıkmak üzere olan kadın, kapı eşiğinde bir an durdu. Can, hafif bir tebessümle:

"Günaydın," dedi.

Kadın yüzüne bile bakmadan sert bir tonda tek kelime söyledi:

"Allah belânı versin!"

Sözünü bitirir bitirmez telaşla dış kapıya yöneldi. Can, korktuğunu veya sabahın utancını taşıdığını düşünerek ona hak verdi. Kadının çıkışının ardından banyoya gidip duşunu aldı.

6. Bölüm

Can saçlarını özenle tarayıp süslendi.

Bayramın ilk günüydü; herkes gibi onun da giyimine, görünüşüne dikkat etmesi gerekiyordu. Hazırlığını tamamlayınca Samet'e gitmek üzere evden çıktı.

Can, iki minibüs değiştirerek Keçiören'e, anayolun hemen kenarında, bahçe içindeki gecekonduların bulunduğu semte ulaştı. Samet'in evinin kapısını, "Can yavrum," diyerek Esmâ teyze açtı.

"Hoş geldin."

"Hoş bulduk Esmâ Teyze. Ver elini öpeyim... bayramın kutlu olsun."

"Senin de kutlu olsun evlâdım. İçeri buyur."

Can kapıda ayakkabılarını çıkarırken, "Ahmet amca yok mu?" diye sordu.

"Nerde olacak? Yan odada öğle namazını kılıyor. Şimdi gelir."

Salonun duvarlarında Arapça ayet levhaları asılıydı. Can içeri adım attığında, Samet, hanımı Kezban ve çocukları onu karşılamak için ayakta bekliyordu. Hepsinin yüzünde samimi bir sevinç vardı. Hele çocuklar...

"Can amca, bayramın kutlu olsun! Ver elini öpeyim!"

"Senin de Hasan."

Can cebinden çıkardığı kâğıt parayı Hasan'ın avucuna bıraktı. Küçük kız Esra, harçlık almak için hevesliydi ama beklenen o minik adımı, el öpmeyi bir türlü kendiliğinden yapacak hâlde görünmüyordu.

Kezban araya girdi.

"Esra, kızım... sen de Can amcanın elini öpsene."

Esra'nın el öpmesiyle o da harçlığını aldı. Ardından Samet ve Kezban'la kucaklaşıp bayramlaştılar.

Samet, ortama uygun olmaktan çok uzak olan kendi üslubuyla konuştu:

"Moruk, senin de bayramın kutlu olsun."

Kezban ise daha sıcak bir tavırla,
"Bayramın mübarek olsun Can," dedi. "Kendini özlettin vallahi.
Yokluğun belli oluyor. Kaç kere dedim şu adama, al getir diye."

"Ramazan'dı... iş de çoktu. Bundan sonra daha sık gelirim."

Tam o sırada içeri sakallı, ihtiyar Ahmet amca girdi. Can ona doğru
yöneldi.

"Ahmet amca! Bayramın kutlu olsun. Ver elini öpeyim."

"Senin de evlâdım... Allah razı olsun."

Kezban bayram şekeri ikram ettikten sonra çay hazırlamak için
mutfağa geçti. Samet ise bir anda Can'ın koluna dokunup dışarı çağırdı.

"Gel Moruk, kapıda sigara içelim. Babamın yanında içmiyorum, bi-
liyorsun."

Dışarı çıkar çıkmaz Samet, asıl merak ettiği şeyi imalı bir tonla sordu:

"Ee... ne yaptın kariya?"

Samet'in neyi kastettiğini anlayan Can, mahcup bir ifadeyle gözle-
rini kaçırıldı.

"Hiç."

Samet şaştı.

"Yapmadın mı?"

"Dedim ya... ben yapamam diye."

"Tüh sana! Boşuna mı getirdik kariyı oraya kadar? Onca taksi
parasına yazık!"

Can durumdan sıyrılmak için kendini savundu:

"Kadına acıdım."

Samet, bu cevaba aldırmadan, kendine özgü kabalıkla konuştu:

"Elin acımadığına sen mi acıyorsun? Moruk, senden adam olmaz.
Hiç mi benden bir şey öğrenmedin?"

"Ben böyle şeyler yapamam."

"Tamam Moruk! Seni Sibel'e götürürüm. Yanında çalışan yeni bir kız
var... harika parça. Bir gözleri var, sorma!"

Can, bayram günü gereksiz tartışmaya girmek istemediğinden
yumuşak bir tonla durumu kapatmaya çalıştı:

"Olur, bakarız."

7. Bölüm

Bayramın son günü, Ayla'nın evinde heyecanlı bir telaş yaşanıyordu. Ayla ile mutfakta konuşan Zehra'nın gözle gizlenemeyen sevinci dışarı taşıyordu.

"Ay, çok heyecanlıyım kız!" dedi Zehra, sesi neredeyse titreyerek.

Ayla uyardı:

"Dikkat et de kahveleri devirmeyesin."

Zehra her iki elini Ayla'ya doğru uzattı.

"Şu ellerime baksana! Nasıl titriyor. Bacaklarım da titriyor. Yığılıp kalırsam şaşma."

"Bari oğlan bu kadar heyecanlanmana değse..."

"Nesi var kız?"

"Ayı yavrusu mübarek. O kadar şişman ki... neredeyse senin iki katın."

"Nesi varmış? Kimileri şişman sever işte."

"E, gönül bu, aka da konar, boka da."

"Seninkini de göreceğiz bakalım."

"Benimki olursa şişman olmayacağı kesin. Ne o öyle, yağ tulumu gibi!"

"Büyük konuşma kız! Allah adamı çarpar vallahi."

"Hadi, al şu tepsiyi de dökmeden içeri götür."

"Sakin kahveleri senin yaptığını kimseye söyleme ha!"

"Söyler miyim hiç..."

Kahveleri servis yapıp mutfağa dönen Zehra'nın yüzü sevinçten adeta kapanmıyordu.

"Ay nasıl heyecanlandım bilemezsin. Acaba şimdi ne konuşuyorlar? Hadi git dinle. Sonra gel bana da anlat."

Ayla omuz silkti.

"Ne konuşacaklar? 'Allah'ın emri Peygamber'in kavliyle kızınızı oğlumuza istiyoruz' diyecekler."

"Olsun kız! Sen yine de dinle. Bizimkiler ne diyecek, çok merak ediyorum. Annem hâlâ mırın kırın yapıyor gibime geldi."

"Üf kız! Bıktım senden. Tamam, gidiyorum."

Ayla mutfaktan çıkıp misafirlerin konuşmalarına kulak misafiri olmak üzere salona yöneldi. Zehra da mutfağın kapısını aralayıp salondan gelecek sesleri dinlemeye koyuldu.

Bir süre sonra Ayla geri döndü. Zehra hemen ona döndü, gözleri parlıyordu.

Ayla gülerek haber verdi:

"Tamam! Gözün aydın. Bizimkiler seni verdiler. Gidip ellerini öpmen için seni bekliyorlar."

Zehra'nın yüzü mutlulukla aydınladı. Ayla'ya sarılırken neredeyse nefesi kesildi.

"Darısı başına kız! Ay... ne yapacağım şimdi ben?"

"İçeri git, ellerini öp. Hadi seni bekliyorlar."

"Bu heyecanla nasıl giderim?"

"Git hadi, durma!"

8. Bölüm

Bir haftalık bayram tatilinden sonra hayat tekrar kendi durağan akışına dönmüştü. Sabahın erken saatlerinde açılan anahtarıcı dükkânında Samet ile Can, işe alışma telaşı içinde, tatilin nasıl geçtiğini konuşuyorlardı.

"Moruk," dedi Samet, tezgâha yaslanarak, "iki sefer eve geldim, yoktun?"

Can omuz silkerek sıradan bir mazeret sundu:

"Hava almak için dışarı çıkıyordum."

Samet, cebinden çıkardığı beyaz bir zarfı Can'a uzattı.

"Al moruk. Bunu da diğerlerinin yanına sakla."

"Bu kimin?" dedi Can.

"Dört numara Hatice'den aldım."

Samet'in sesi belli belirsiz bir böbürlenmeyle sürerdi hep.

"Hani şu kocası tır şoförü olan. Karıda bir mal var, sorma! Bana mektup yazıp saklamış. Al, benim böyle şeylere hevesim yok. Doğrusunu söyleyeyim, hepsini de okumadım. Zir zop şeyler işte."

Can, şaşırmamış gibi hiç tepki vermeden mektubu katlayıp pantolonunun arka cebine koydu.

"Bende bir sürü mektup birikti."

"Biriksin moruk!" diye güldü Samet.

"Hovardalığin kitabını yazacağız demedim mi sana? Roman yazacaksın ya... al işte, sana malzeme! Bundan daha iyi roman mı olur?"

Can, konuyu değiştirmek için fırsatı yakaladı:

"Ben acıktım. Öğle paydosuna çıkacağım."

"Moruk, ne yiyeceğiz?"

“Ben ekmek arası döner alacağım.”

“Bana da ayısından al. Her zamanki gibi soğansız olsun.”

“Tamam, birazdan dönerim.”

Can, yemek bahanesiyle dükkândan çıkıp ağır adımlarla yürümeye başladı. Anafartalar’ın kalabalığı içinde kendine sakın bir köşe bulduğunda Samet’in verdiği mektubu cebinden çıkarıp dikkatle açtı.

Kağıdın üzerine kocaman bir kalp çizilmişti; yazı da o kalbin içine sıkıştırılmıştı.

“Biricik aşkım!

Canım sevgilim!

Günlerdir yüzünü göremez oldum.

Gönlü seninle dolu bir insana ettiğin bu cefa doğru mu?”

Altında isim: “Sevgilin Hatice.”

Can, mektubu okurken yüzündeki ifade değişmedi ama içindeki dünya sessizce çöktü.

Samet’e yazılan bu cümlelerin, doğruluğu ya da samimiyeti onun için önemli değildi.

Önemli olan şuydu:

Hayatı boyunca kimse ona böyle cümleler kurmamıştı.

Ne “biricik” olmuştu,

ne “sevgilim” diye anılmıştı,

ne de bir kadının tarafından arzulanan veya aranan kişi olabilmişti.

Bu mektuplar, Samet için süfli eğlencelerdi.

Ama Can için...

İçinde yıllardır sıkışmış eksikliğin, yalnızlığın, değersizliğin yankısıydı.

Her mektupta başka bir kadının Samet’e duyduğu yapay heyecan, onun yüreğinde gerçek bir acıya dönüşüyordu.

Çocukluğunda sevgiye dair inandığı ne varsa, yetişkinliğin sert duvarlarına çarpa çarpa aşınmıştı.

Yine de içinde küçük bir yer... hâlâ inanmak istiyordu.

Bir gün bir kişinin onun için de böyle bir şey yazabileceğine.

Can mektubu zarfına yerleştirip yeniden cebine koydu.

O belirsiz duygu hâli; ne umut, ne hüznü onu farkında olmadan Anafartalar Çarşısı’nın kapısına kadar sürükledi.

İçeri girdi.

Elektrikle çalışan merdivenlere yöneldi; bu yüzden herkesin “Yürüyen Merdivenler Çarşısı” dediği yer burasıydı.

Üçüncü kata çıktığında mağazaların arasından ilerledi.

Koridorun sonunda "Arda Mefruşat" yazısını görünce adımları kendiliğinden yavaşladı.

Mağazanın camından içeri doğru baktı.

Görülmemek için bir kenara çekildi.

İçerisi kalabalıktı.

Tezgâhtar kızlar kumaş toplarını müşterilere seriyor, perdelerin desenlerini anlatıyordu.

Ve Ayla...

Pardösülü, başörtülü iki kadına kumaş gösteriyordu.

Can'ın yüzü, Ayla'yı görür görmez aydınlandı.

Ama fark edilmekten çekindi; varlığını belli etmeden hızla uzaklaştı.

Dönerciden kendisi ve Samet için iki ekmek arası döner alıp dükkâna döndü.

Kapıdan içeri girer girmez Samet sordu:

"Moruk, niye geciktin?"

"Yolda eski liseden bir arkadaşı gördüm. Biraz konuştuk."

Elindeki poşeti tezgâha bıraktı.

"Al, bu soğansız olan seninki."

"Moruk sen başla, ben ellerimi yıkayıp geliyorum."

Samet lavaboya giderken Can sessizce oturdu.

Ayla'nın yüzü gözlerinin önünde hâlâ canlıydı.

Kimsenin bilmediği, kimsenin görmediği, kimsenin önemsemediği bir sır gibi...

Hayatında ilk kez birine yaklaşmak için adım atmıştı.

Ve bunu kimseye anlatamayacağını biliyordu.

9. Bölüm

Can, sabahın erken saatinde ikinci caddede bir binanın kapısında gizlenmiş, minibüs durağını uzaktan gözlüyordu. Heyecanı, eliyle saklamaya çalıştığı bir beklenti gibiydi. Çok geçmeden Ayla, kolunda çantası, kırmızı yün hırkasıyla durakta belirdi. Can, ona fark ettirmeden arkasına kadar sokulup neşeyle seslendi:

"Günaydın!"

Ayla irkildi, ardından şaşkın bir gülümseme yayıldı yüzüne.

"Aaa! Günaydın!" Can'ı gördüğüne sevindiğini saklamadan sordu:

"Sen burada mı oturuyordun?"

Can eliyle bir apartmanı gösterdi.

"Sabah erkenden şu binada bir arkadaşı görmeye gelmiştim. Seni görünce şaşırdım."

"Ben de çok şaşırdım, hiç beklemiyordum. Kaç gündür durakta da rastlamayınca yine taşındığını bile düşündüm."

"Bayram dolayısıyla bizim işyeri bir hafta kapalıydı."

O sırada minibüs yanaştı. Ayla kapıyı açıp önden bindi; Can da peşinden gelip hiç çekinmeden onun yanındaki boş koltuğa oturdu. Ayla sevincini gizlemedi.

"Vallahi seni burada göreceğim hiç aklıma gelmezdi."

"Hayat sürprizlerle dolu!" dedi Can.

Ayla gülererek onayladı:

"Evet! Hatta geçen bizim dükkânın kapı kilidi bozulunca patron anahtarcı çağırdı. Aklıma sen geldin. alıştığın dükkânı söyledim. ırağı oraya yolladı ama bıyıklı, uzun boylu, kıvrıcık saçlı bir adam geldi."

"Samet Abi'yi diyorsun! Dışarı işlerine o gidiyor. Ben dükkânda duruyorum."

Can kısa süre sustu; günah çıkarır gibi sıkılarak devam etti:

"Ben de iki gün önce yürüyen merdivenlere bir iş için gelmiştim. alıştığın dükkânın önünden geçerken seni görmüştüm."

Ayla şaşkınlıkla:

"Sahi mi? Ben seni niye görmedim?"

"Baktım içeri kalabalıktı. Sen iki kadına kumaş gösteriyordun."

"Annemle teyzemdi onlar! Başörtülü, biraz şişmanca mı?"

"Evet."

"Onlar gelmişti. Teyzemin kızı Zehra'yı evlendiriyoruz. Onun evine perde bakmaya gelmişler. Düğün yakında."

"Düğün ne zaman?"

"Bir ay sonra nişan. Beş ay sonra düğün."

"Beni de davet edersin artık."

"Tabii, neden olmasın."

Minibüs şehir merkezindeki durağa geldiğinde Ayla, kapı açılmadan önce son kez konuştu:

"Bugün abuk geldik sanki."

"Fazla trafik yoktu, ondandır."

Minibüsten inip yan yana yürümeye başladılar. O sırada Ayla'nın yüzü bir anda soldu; gözleri büyüdü. Can'ın yürürken ayağının aksadığını fark etmişti.

“Sen... aksıyorsun!” dedi, sesi kırılmış bir tınıyla.

Can, başını sadece ‘evet’ anlamında eğbildi.

O anda Ayla şok geçirdi; Can ise içten içe paramparça olmuştu. Ayla hızını değiştirmeden kendi temposunda yürümeye başladı. Can ise aksak adımlarıyla ona yetişmekte zorlanıyordu. Ayla arkasına bir kez bile bakmadı; sanki bir anda yalnız kalmışlar ve Can hiç yokmuş gibi davranıyordu.

Can, aralarındaki sessizlik dayanılmaz olunca birkaç adım geriden seslendi:

“Sen bekleme! İşe geç kalma. Ben yavaş yavaş yürürüm.”

Ayla “olur” bile demeden kalabalığın arasına karışıp gözden kayboldu.

Can’ın içi göçtü. Yavaşlayan adımlarla yol kenarına doğru ilerledi, eski Millet Meclisi binasının önündeki duvarın dibine yaslanıp soluklandı. O an tek isteği ölmekti. Dünyası başına yıkılmıştı ama Ayla’ya kızamıyordu bile. Suçu tamamen kendisinde buluyordu.

Önünden akıp giden insan kalabalığını bir süre boş gözlerle izledi. Sonra yüzünü Meclis binasının ve bahçesindeki Atatürk heykelinin bulunduğu çiçekli alana çevirdi. Heykelin dik duruşuna bakarken Atatürk’ün sözü geldi aklına:

“Ne mutlu Türk’üm diyene!”

Can’ın yanaklarından sessizce yaşlar süzüldü. Fısıltı hâlinde, hıçkırığa karışan bir sesle mırıldandı:

“Türk’üm... doğruyum da... yine de mutlu değilim.”

Omuzları düşmüş, adımları küçülmüş hâlde Zincirlikuyu Camii’ne gitti. Avludaki kümbetin çeşmesinden avuç avuç aldığı suyla yüzünü yıkadı. Derin nefesler çekerek kendine gelmeye çalıştı. Biraz toparlanınca anahtarıcı dükkânının yolunu tuttu.

Dükkâna girdiğinde yüzü hâlâ solgundu. Bu hâl Samet’in dikkatin-den kaçmadı.

“Moruk, hasta mısın? Sapsarı kesilmişsin.”

“Akşam sucuklu yumurta yapmıştım... galiba dokundu. Sabaha kadar kustum.”

“Yumurta bayatmış demek! Zehirlemiş seni. Kötü görünüyorsun, eczaneden ilaç alayım mı?”

“Sağ ol! Gittikçe düzeliyorum. Birazdan bir şeyim kalmaz.”

10. Bölüm

Akşam, Ayla ile Zehra yine mutfakta, bir yandan yemek kaplarıyla uğraşüyor, bir yandan da sohbet ediyorlardı. Ayla'nın o gün neşesiz oluşu Zehra'nın gözünden kaçmadı. Nihayet dayanamayıp sordu:

"Kız, neyin var? Deminden beri sorayım diyorum."

"Hiç... neyin olacak."

"Hasta gibisin. Ağzını bıçak açmıyor. Var sende bugün bir şey."

"Önemli bir şey değil. Birazdan geçer."

"Bana anlatmayacak mısın?"

"Bir şey yok inan."

Zehra dudak büktü.

"Anlatmazsan vallahi küserim."

Zehra'nın ısrarından mı, yoksa içindekini söylemenin hafifleteceği düşüncesinden mi bilinmez, Ayla sonunda birkaç kelime döküldü:

"Geçen minibüste karşılaştığım çocuğu gördüm... ona üzüldüm."

"Hayrola kız? Sana bir şey mi yaptı?"

"Nereden çıkarıyorsun?"

"Hani hoş çocuk falan demiştin ya..."

Ayla iç çekti.

"Bu sabah yine durakta karşılaştık. Ulus'a kadar aynı minibüste gittik. Minibüsten indiğimizde... baktım yürürken aksıyor."

Zehra'nın gözleri büyüdü.

"Topal mıymış kız?"

"Evet."

"Bir de benim tombulumu beğenmezsin! Gülme komşuna, gelir başına kızım."

Ayla öfkeyle döndü.

"Sen ne diyorsun Allah aşkına? Sevdiğim falan değil ki! Daha adını bile bilmiyorum. İlk gördüğümde sakat olduğunu hiç fark etmemiştim. Bugün görünce üzüldüm. Bir an dondum kaldım. Ne yapacağımı, ne diyeceğimi bilemedim."

Bu kez Zehra'nın yüzü ciddileşti.

"Ayy yazık kız... Kalbini kırmasaydın."

Zehra'nın meseleyi anlamamakta ısrar etmesi Ayla'yı iyice sinirlendirdi.

"Sen ne laftan anlamaz şeysin be! Tıpkı ananın kızısın! Sana kaç kere diyeceğim, oğlanı tanımıyorum bile. Belki bir daha hiç görmem. Neden kalbini kıracaktım?"

“Seni böyle üzgün görünce... ben de şey sandım...”

“Hiçbir şey sanmana gerek yok, tamam mı? Sadece şaşkınlığımı ona da hissettirdiğim için üzuldüm.”

Ayla kap içindeki çatal kaşıkları toplayıp tepsiye dizerken konuşmayı bitirdi:

“Neyse... hadi bizimkiler kızmadan şu çay tepsisini al da içeri götürelim.”

11. Bölüm

Can, yaşadığı tatsız olayın etkisini günlerce üzerinden atamadı. Her ne kadar dışarıya belli etmemeye çalışsa da o günlerde tutuk, içine kapanık bir hâli vardı. Dalgın tavrı ve sessizliği Samet’i iyice meraklandırmıştı. Bu yüzden iş yerinde Can’a sürekli yükleniyor, derdini açması için ısrar edip duruyordu.

“Moruk, yok demel! Sende bir gariplik var. Bir haftadır çok değiştin. Sana büyü falan mı yaptılar yoksa? Babamın cinci arkadaşı var, seni ona okutalım.”

“Samet Abi, vallahi diyorum, bir şeyim yok. Olsa sana söylemez miyim? Senden başka kime anlatacağım?”

“O zaman bu surat ne lan?” dedi Samet, şaşkınlıkla. “Gül o hâlde. Gülsene moruk.”

Can yüzüne yapmacık bir tebessüm kondurdu.

“Bak, güldüm işte.”

“Eğer bir derdin varsa ve bana söylemiyorsan, bozuşuruz. Söyleyeyim!”

“Zehirlendim ya hani... Galiba hâlâ etkisi geçmedi. Yakında geçer.”

“İnşallah,” dedi Samet ama yüzündeki ifade hiç de inanmış gibi değildi. Ardından Can’ın elindeki eşyalara bakarak çıktı:

“Bu bana zehirlenme işi gibi gelmedi. Ama bu seferlik inandım. Hadi, kendini biraz da işe ver. Bak hâlâ elindeki silindiri toplayamadın.”

“Şimdi toplarım.”

“Ben de takımları alıp inşaata, yeni kapı kilitlerini takmaya gidiyorum.”

“Akşam görüşürüz.”

12. Bölüm

Bir sonraki hafta, yaşadığı olayın etkisi yavaş yavaş hafifledi; biraz da Samet'in baskısı sayesinde Can kendini toplamaya başlamıştı. O gün Samet de bunu fark etti.

"Moruk," dedi sırtarak, "yine eski Can oldun. Bir ara iyice korkuttuydun."

"Bana ne oldu ben de bilmiyorum. Dedim ya geçer diye. Bak, bir şeyim kalmadı."

Samet ellerini birbirine vurdu.

"Moruk! Bugün seni Sibel'e götüreceğim. Sakın yok deme!"

"Tamam ama sırf sana eşlik olsun diye."

"Sibel'in yanındaki keklığı görünce ağzının suyu akacak! O zaman da böyle konuşabilecek misin bakalım?"

"Bakarız."

"Moruk, kız bir âfet! Daha on altı yaşında. Sibel'in eline düşmüş. Bazen kaş-göz sinyalleri veriyorum ama Sibel'in korkusundan cesaret edemiyorum. Kızı bir an yanından ayırmıyor zilli."

"Göreceğiz bakalım, dediğin kadar var mı."

"Bu konuda hiç yalan söyler miyim ben?"

"Söylemezsin."

"İyi o zaman. Bugün sana pezevenklik yapacağım!"

Can, bu kaba cümlelerin ne tarafını karşılık vereceğini kestiremediğinden konuşmayı gülerek geçiştirdi.

13. Bölüm

Akşam, gündüz kararlaştırdıkları gibi Samet'le birlikte Sibel'in Dikimevi semtindeki dairesine gittiler. Kapıyı açan kısa boylu, sıska ama giyimi ve makyajıyla "alımlı görünmeyi bilirim" mesajını veren Sibel, Samet'i işveli bir gülümsemeyle karşıladı.

"Hoş geldin, sevgilim."

O anda içeriden telefon çaldı. Sibel daha Can'a "Hoş geldin," bile diyemeden hızla içeri döndü. Kapıda kalan Can ile Samet kendileri içeri girip salondaki mavi çizgili koltuk takımına oturdular. Sibel'in konuşmasını da mecburen sessizce dinlemeye başladılar.

Geniş salonun bir yanında cam bardak ve fincanlarla dolu duvar

vitriini, diğ er yanında televizyonun durduğu k    k tekerlekli sehpa g  ze  arpıyordu. Duvarlarda me  hur sanat  ıların posterleri asılıydı; en b  y  ğ  de İbrahim Tatlıses'indi. Odanın birkaç kapısı daha vardı; belli ki daire geni ti.

Salonun ucunda telefonla konu an Sibel, kablonun uzunluğunun verdiği   zg rl  kle ayakta dola ıyordu. Gayet doğal bir edayla konu uyordu:

"Sevgilim, bug n m sait değilim. İzmir'den teyzem geldi. İki g n yanımda kalacak. M sait olunca sana haber veririm."

Kar ıdan gelen ses duyulmuyordu fakat Sibel'in cevaplarından neler s ylendiğini anlamak zor değildi.

"Ben de seni  zledim. İki g n sabret sevgilim..."

Telefonu kapatıp yerine koyduğunda y z ndeki gerilim dağılımtı. Misafirlerine d nd  ve kapıda yarım kalan kar ılamayı tamamlamak istercesine sordu:

"Ho  geldin. Sen Can'sın ha?"

"Evet. Samet'le on yıllık arkada ız."

Can bu s z  s ylerken sanki "hovardalık konusunda kadim dostlarız" izlemine vermek ister gibiydi. Sibel mesajı aldı ve g lerek kar ılık verdi:

"Bu kodo a on sene nasıl katlandın kuzum? Ben bir ayda illallah dedim."

Hakkında konu ulması Samet'in ho una gitti. Eliyle Sibel'i belinden sardı.

"Ulan bir hafta uğramadım diye yapmadığını bırakmadın."

Sibel, gerginliği dağıtmak i in eliyle Samet'in yanağını ok adı.

" aka yaptım sevgilim, hemen kızma."

O sırada salona ge en bir kız girdi. Orta boylu, kumral, y z  ve dudakları ağır makyajlıydı. Ge en, taze,  ekingen ama g zel bir kızıdı. Yanlarına gelince Sibel tanı tırdı:

"Can bu! Hani Samet anlatıp duruyordu ya!"

"Ho  geldin," dedi kız. "Benim adım Tuğba."

Tokala mak i in elini uzattı. Can ise kendini fazla kasmı  bir edayla g l msedi:

"Ben de cennet bah esi!"

Tuğba  akayı tam   zmediği i in g l    yavan kaldı. Ama Sibel ile Samet abartılı bir kahkaha patlattılar.

Samet, pazarlamacı   zg veniyle araya girdi:

"Demı tim size,  ok  akacıdır. On parmağında on marifet var. Ro-

man bile yazıyor.”

Sanki yıllardır bir yazar arıyormuş gibi Sibel iç çekti:

“Ah! Benim hayatım yazılsa, en büyük roman olur vallahi!”

Ardından merakla sordu:

“Hiç basılmış romanın var mı?”

“Henüz yok,” dedi Can, bir anda maskesi düşmüş bir sihirbaz gibi mahcup bir hâlde. “Daha bir tane yazdım, onu da bastırmadım.”

Sibel şefkatle ama hafif alayla:

“Bir gün meşhur olursan bizi unutmazsın değil mi?”

Can’ın sarsılan havasını toparlamak için Samet araya girdi:

“Çok dürüst biridir. Bunun Almancı bir abisi var, mark milyoneri. Adamda para bok gibi! Her sene geldiğinde bir apartman dikmeden gitmiyor.”

Sibel şaşkınlıkla:

“Ya! Ne yapacak onca milyonu?”

“Mezara götürecek başka nereye...” diye sırtıttı Samet.

Sibel ayağa kalkıp Tuğba’ya döndü.

“Kalk, masayı kur. Dolapta ne varsa getir.”

Tuğba kısa sürede sehpayı hazırladı: büyük rakı şişesi, mezeler, bardaklar... Herkes birer kadeh aldı. Sibel,

“Hani müzik?” diye hatırlattı.

“Ibo’nun son kasetini koy.”

Sohbet, müzik eşliğinde hızla koyulaştı. Samet ile Sibel, rakıyı susuz içer gibi bardak bardak götürüyorlardı. Tuğba ile Can ise sulandırılmış rakılarından neredeyse hiç içmeyerek geceyi idare etmeye çalışıyorlardı.

Samet ile Sibel ısrar ettiklerinde ise, sadece dudaklarını ıslatıyorlardı.

Sonunda Samet, zamanın geldiğini belirten o imalı cümleyi kurdu:

“Moruk, hadi iş zamanı! Elimizi çabuk tutalım. Daha eve gideceğiz.”

Sibel ile Samet, salona açılan odalardan birine girip kapıyı kapattılar.

Salonda yalnız kalan Can ile Tuğba, mahcubiyetten kıpkırmızı kesilmiş, ikisi de aynı utangaç sıklanlık içinde duruyorlardı. Tuğba sehpanın üzerindikileri toplayıp mutfığa taşıırken Can da ona yardım etti. Sehpayı temizleyip koltuk yastıklarını düzeltirken Tuğba, salona bakan diğer odayı işaret edip imalı bir tonla dedi:

“Ben içeri gidiyorum!”

Can sadece başıyla “olur” işareti yaptı... ama aradan geçen zamana rağmen cesaret edip Tuğba’nın odasına gidemedi.

Hatta oturduğu yerden bile kıpırdayamadı.

Samet gibi arzulandığını görmeden yakınlık dilenmeyi gururuna yadiremedi. Bir kadınla birlikte olacaksa hiç değilse karşıdaki arzusunun samimiyetinden emin olmalı istiyordu.

Ta ki Samet, Sibel'in yanından tek başına çıkana kadar.

Can'ı koltukta oturur ve "hazır" görünce kahkahayı bastı:

"Ohooo! Elin çabukmuş. Ne çabuk hâlettin işi!"

Ardından eliyle gözlerini ovuşturdu.

"Başım dönüyor. Ceketim nerede?"

Can kalkıp Samet'in az önce oturduğu koltuğun yanına bırakılmış ceketini aldı, uzattı.

Samet ceketini giyerken birlikte kapıya yöneldiler.

Ayakkabısının topuğuna basarak giydi ve imalı bir gülümsemeyle sordu:

"Nasıl? Güzel miydi? Dediğim kadar varmış değil mi?"

Can bozuntuya vermeden hafif bir tebessümle geçiştirdi:

"Bu saatte vesait bulursak iyi..."

14. Bölüm

Samet dükkâna geldiğinde, elindeki bir paket Maltepe sigarasını Can'ın önündeki tezgâha bıraktı. Can yine de emin olmak için sordu:

"Bana mı aldın?"

"Kendime alırken aklıma geldi, sana da aldım."

"Sağ ol."

Ardından Samet, bir önceki geceyi kast ederek kestirmeden konuya girdi:

"Nasılmış Moruk? Dediğim gibi çıktı değil mi? Sibel bana tapıyor."

Can, onu hayal kırıklığına uğratmamak için temkinli konuştu:

"Haklısın... güzel eğlendik."

"Sen de az değilsin hani!" dedi Samet, gözleri parlayarak. "Kaptın malın iyisini! Bu kıyağımı unutma. Babam için bile bunu yapmazdım. Sevdiğini bil."

"Sağ ol," dedi Can, minnetle.

İş çıkışı minibüs durağına yürüyen Can, sıranın ön tarafında bekleyen Ayla'yı görünce bir anda içi karardı. Yüzünü yere indirip durak sırasının en arkasına geçti. Ayla'yla arasında birkaç kişi vardı; bakmaktan özellikle kaçındı.

Minibüs gelip durduğunda herkesle birlikte öne ilerledi. Ayla minibüse binip arka taraftaki üçlü koltuğa oturduğunda, kapının önünde bekleyen Can'ı fark etti. İstmeden, bir an için göz göze geldiler. İkisi de yalnızca başlarını belli belirsiz sallayarak selam verdiler. Aralarına soğuk bir perde inmiş gibiydi.

Can minibüse binince en arkadaki cam kenarına oturdu. Ayla onun bir sıra önündeydi. Bu hâl Can'ı rahatlattı; Ayla onu ancak arkaya dönerse görebilirdi. Can ise arkadan onu rahatlıkla, çekinmeden izleyebiliyordu.

Minibüs birkaç durakta yolcu indirip bindirdikçe Ayla'nın yanındaki iki kişi indi. Ayla tek başına kalınca kendini daha özgür hissetti; aniden başını arkaya çevirdi. Can bu ihtimali düşünmüş olduğundan hemen camdan dışarıya çevirdi bakışlarını.

Ayla ilk "Can!" diye seslendiğinde duyduğu hâlde oralı olmadı. İkinci kez, daha belirgin bir tonda seslenince yüzüne şaşkınlık takınarak döndü:

"Merhaba."

"İki sefer seslendim, duymadın?"

"Dışarıya dalmışım."

Ayla yerinden kalkmadan sağ kenara kayıp koltuğa yanlamasına oturdu; böylece Can'la yüz yüze konuşabilecekti.

"Kaç gündür görünmedin?"

Can, kırılmış kalbini belli etmeden cevap verdi:

"Bu aralar işten geç çıkıyorum."

Ardından Ayla'nın kırılgan olmadığını görmek için sordu:

"Sen hep bu saatte mi çıkıyorsun?"

"Hı hı. Saat altıda çıkarım. Hazırlık falan derken durağa gelmem yarım saati buluyor."

O sırada minibüsün teybinde yine İbrahim Tatlıses'in bir parçası çalmaya başladı. Can bunu konuşmayı açmak için fırsat bildi:

"Bak, İbo yine senin parçayı söylüyor."

Ayla gülümsedi.

"Evet. Hatırladın mı?"

"İlk karşılaştığımızda da bu çalıyordu."

"Minibüs de aynı. Fark etmedin mi?"

Can minibüsün içine şöyle bir baktı.

"Doğru!"

"Zaten kaç tane minibüs var ki? Bu şoför de benim gibi İbo hastası. Ne zaman binsem, dikkat ediyorum hep onun kasetleri çalıyor."

Bu kısa konuşma bile Can'ın içindeki ağırlığı hafifletmeye yetmişti.

Günlerdir içini kemiren ağrı yavaş yavaş çözülyordu.

Minibüs Demetevler'de ikinci caddeye vardığında sohbet de ister istemez sona erdi. Ayla inerken, Can'ı şaşırtan bir söz söyledi:

"Ben burada iniyorum... yarın görüşürüz."

"Yarın görüşürüz."

Cümle basit, sıradan ve gelişigüzel görünse de Can'ın içini ısıttı. "Demek yarın da görüşmeyi umuyor," diye düşündü. O söz, içinde yeniden ışık yakan bir kıvılcımdı.

Ayla'nın sıcak davranışı ve özellikle o son cümlesi, Can'a günler sonra ilk kez cesaret vermişti.

Ertesi gün Ayla'nın geleceği saati tahmin ederek durakta olmak için, o andan itibaren elinde olmadan hayaller kurmaya başladı.

15. Bölüm

Samet, anahtarcı dükkânında, yeni maceralarını her zamanki övünme tonuyla ballandırarak anlatıyordu Can'a:

"Moruk, dün bir kız tavlamışım, sorma! Altın gibi sarı saçları, deniz gibi masmavi gözleri var. Bir içim su. Sanki Allah özene bezene yaratmış. Yaşı da on sekiz ya var, ya yok."

"Nerede buldun?"

Can daha sorusunu bitirmeden, ustası çalışma masasında oturduğu yerden seslendi:

"Samet, telefon var."

Samet şeytani bir gülüşle Can'a bakıp, "Manitam arıyor," dedikten sonra ustaya doğru yöneldi.

Telefonun ahizesini aldığı sırada, canı sıkkın görünen usta homurdandı:

"Telefon dükkândan çok sana çalışıyor."

Bu sözleri üzerine bile alınmayan Samet, ustasının duymasını istemediğinden sesi kısarak konuşmaya başladı. Konuşması bittiğinde, yüzünde aynı şeytani gülümseme hâlâ duruyordu. Ahizeyi yerine koyarken usta tekrar takıldı:

"Oğlum yine mi karı işi?"

Samet göğsünü kabartarak:

"Ee, bazıları onsuz yapamıyorlar," dedi.

"Biz tek karıyla kırk yılımızı harcadık!"

"O senin suçun usta. Bana takılmıyorsun ki."

"Bu yaştan sonra... tövbe tövbe."

Samet, kendisiyle gurur duyan bir edayla Can'ın yanına döndü:

"Bak Moruk, nasıl da aradı. Ben malı gözünden tanırım."

"Yine bir kadın mı aradı?"

"Dünkü sarışın aradı. Akşam iş çıkışı bir pastanede buluşmak için randevu verdi."

"Helal olsun vallahi. Sen hayatını yaşıyorsun."

"Moruk sen de yaşa! Dediğimi yapmıyorsun ki!"

Bir an durdu, gözlerini kısıp konuşmayı derinleştirdi.

"Sibel söyledi. Kıza elini bile sürmemişsin. Sana söylemeyecektim ama neyse..."

Can kendini savunmak için klâsik mazeretine sığındı:

"Kıza acidim. Yapamadım."

"Moruk, sen böyle acıdıkça daha çok acınacak duruma düşersin."

Can bu lafın karşısında daha da ezildi. Konunun kapanmasını isteyerek sustu. Samet ise hem çalışıyor hem de yeni bulduğu kızı nasıl tavladığını anlatmayı sürdürüyordu. Belki de onu en çok mutlu eden şey, başarılarını Can'la paylaşabilmesiydi.

"Dün Keçiören Parkı'nda tur atıyordum. Bir bankta iki kız yan yana oturmuşlardı. Geçerken sarışının gözlerine baktım, iş verecek mi diye yokladım. Kız hafifçe baktı ama emin olamadım. Bir tur daha attım. Tekrar yanlarından geçerken bu defa iyice gözlerinin içine baktım. Kız da bu kez daha dikkatli baktı. İş verdiğini anladım, ama yanındaki kızdan çekindiğini de hissettim."

Samet, avını izleyen avcılarının güveniyle anlatıyordu.

"Uzakta bir banka oturdum, kızı kesmeye başladım. O da ara sıra başını çevirip bana bakıyordu. İş yerinin telefonunu ve adımlı küçük bir kâğıda yazıp hazır tuttum. Onu yalnız yakalamalıyım. Neyse ki diğer kız yanından ayrıldı. O dönmeden işi bitirmek için hemen yanına gittim. İki kelime selamdan sonra kâğıdı verdim. Kız aldı. Sonra uzaklaştım. Şimdi o kız aradı. Tanışmak istiyormuş."

"Hangi pastaneye gideceksiniz?"

"Hangisi olduğu ne fark eder! Bir tanesine gider, iki kola içtikten sonra işimize bakarız. Pastanede kızlarla kola içip ne yapacağım? Paramı karılara yedireceğime bir fakire veririm daha iyi. Hiç değilse sevaba girerim."

Can hafif bir latife ile:

“Şu kola da ne işler görüyor,” dedi.

Samet yanıtı kendi vermek zorundaymış gibi ciddileşti:

“Bir kıza niye kola ısmarlanır Moruk? Onunla yatmak için elbet.”

Can itiraz etti:

“İnsan sevdiği kıza da kola ısmarlayabilir. Hemen kötü düşünmemek lazım.”

Samet dudak büktü:

“Moruk, insan niçin evlenir? Neticede bir kızla yatmak için değil mi? Onu tavlama için aşk, meşk dersin, buluşursun, kola ısmarlarsın. Kim kime karşılıksız kola ısmarlar? Saf olma. Ben açık sözlüyüm, niyetim neyse söylerim. Lafı eveleyip gevelemem.”

Can kendisine sadece acı veren ve yetersizliğini hatırlatan konuda konuşmak yerine lafı değiştirdi.

“Sende şeytan tüyü mü var? Karılara bir kez bakıyorsun, tamam! Vallahi hayretsin.”

Samet, bıyıklarının kenarından tutup hafifçe çekerek:

“Biz bu bıyıkları boşuna terletmedik,” dedi. “Karılardan korkmayacaksın. Onları büyötmeyecek, şımartmayacaksın. Yoksa seni tanımaz olurlar. Onlara istediklerini vereceğini bilsinler, yeter. Gör o zaman tıptı tıptı peşinden nasıl koşuyorlar! Bak bu dokuzuncusu. Bıraktıklarım da hariç. Hepsini idare etmek kolay mı? Hovardalığın kitabını yazarım, diyorsam boşuna demiyorum.”

“Koca Türkiye’de senin gibi bir tane daha olamaz.”

“Ben lafla iş görmüyorum. Kime el atsam koparırım.”

Üzerindeki paspal giysileri gösterdi.

“Şu kılıkta yapıyorum. Biraz param olsa, biraz da kendime baksam, sosyete bile kız bırakmam!”

“İnanıyorum Samet Abi, sen yaparsın.”

Can bunu moral olsun diye söylemiyordu. On yıllık arkadaşlık boyunca Samet’in kadın konusundaki yeteneğini defalarca görmüştü.

Can Samet’i boşuna övmüyordu. O da kendince bir yaşam felsefesi kurmuştu. Fiziksel cazibesi ona güç veriyor, güç de amaç kazandırıyor. Mutluluğu, sevgiyi, ilişkiyi hep en göze hoş görünen eşte aramak; herkesin kolayca benimsediği bir yoldu. Göze hoş görünmemek ya da arzulanamamak ise, bu paya düşenlerin kendi talihsizliği sayılıyordu. Acımanın hata kabul edildiği bir dünyada, bencillik elbette iktidara oturacaktı.

Can, Samet’e kızmıyor, onu yargılamıyor, yalnızca kendi hâline daha

çok üzülyordu.

Çünkü Samet'in elinde, kimsenin itiraz edemeyeceği kadar somut deliller vardı. Bu şehirde herkesin anladığı bir dil vardı. Samet bu dili konuşuyor, onu anlayanlara hızla ulaşıyordu.

Can ise kendi dilini konuşacak, kendi hâlini anlayacak kimse bulamıyordu.

En acı olan da buydu.

O sakat olduğunu, ona hissettirmeseler neredeyse unutacaktı. Ama özellikle kadınlar ona bunu her seferinde yeniden hatırlatıyordu. Her sevmeye ihtimalinde sakat olduğunu yeniden öğreniyordu. Sırtında müebbet makûm edildiği bir lânet taşıyordu sanki.

Toplumsal dışına itilmek ağrına gidiyordu.

O iç dünyasında kocaman, yeşil bir çınarken...

İnsanlar onu kuru bir ağaç zannediyor ve yaklaşıyordu.

Tıpkı domuz etinin "haram" olduğuna inandırıldıkları gibi.

Bir kesim, o etten tiksiniyor; başka bir kesim onu iştahla yiyordu.

Demek ki insanlar gerçekleri de, kendi inançları gibi görüyordu.

İnanmadıkları şey, gerçek olamazdı.

Can çoğu gece, hayatı böyle kurallar ve tabularla doldurduğu için Tanrısına bile isyan ediyordu.

Her isyandan sonra geriye yine sadece gözyaşları kalıyordu.

Ağlamanın, ağlayabilmenin tek ödülü olan o gözyaşları...

16. Bölüm

Can, iş çıkışı, içini kemiren bir telâşla minibüs durağına vardı. İş yerinde durak arasındaki o epeyce mesafeyi, Ayla'yı kaçırma korkusuyla adeta nefesini tutarak koşmuş, kalbi göğsünde hızla çarparken durağa ulaştığında ter içinde kalmıştı. Nihayet minibüs sırasında kendine bir yer buldu ve beklemeye koyuldu. Zaman, Ayla'nın o daracık durakta belireceği ana dek yavaş çekimde ilerliyor gibiydi.

İlk minibüs geldiğinde Ayla hâlâ ortalarda yoktu. Can, sıranın biraz gerisine çekilerek bir sonrakine bineceğini ima etti. Gözleri sürekli durağın girişindeydi; her an, o tanıdık silüetin kalabalığın arasından sıyrılıp çıkmasını umut ediyordu.

İkinci minibüs de gelip yolcularını alıp uzaklaşmıştı ki, Can'ın beklediği an nihayet geldi: Ayla, sakın adımlarla durağa doğru yürü-

yordu. Onu fark etmiş olacaktı ki, yüzünde hafif bir tebessüm belirdi. Can'ın arkasında sıra iyice uzadığı için Ayla, yalnızca başıyla selam verip sıranın en arkasına geçti. Can ise yerinden ayrılp yanına gittiğinde, Ayla gülümseyerek sordu:

“Niye sıranı bıraktın ki?”

Can için bu, son derece doğal bir davranıştı. “Önemli değil,” dedi, “Eve erken gitsem ne olacak!”

Ayla'nın hoşuna gitmişti bu; gülümsedi. Konuşmaya niyeti belliydi. “Son anda bir müşteri geldi, anlatması zor! Dükkânı kapatacağız, o hâlâ kumaş beğeniyor. Patron sonunda yardıma gelip ikna etti de ancak öyle kapatabildik. Ne kararsız insanlar var ya... hepsi de beni buluyor.”

Can, Ayla'nın iş meselelerini konuşmayı tercih ettiğini hissedince, kendi işinden benzer bir hikâyeyle karşılık verdi: “Bizim dükkâna da bazen tuhaf müşteriler geliyor. Geçen gün bir adama iki asma kilit sattım. Ertesi gün geldi, köpürmüş hâlde, ‘Anahtarlar kilitlere uymuyor!’ diye bağırıyor. Kilitleri elime aldım, belki hata vardır diye kontrol ettim. Her şey doğrudu. Adam yanlış kilide yanlış anahtarı deniyordu. Usulca anlattım: ‘Beyefendi, bu anahtarı buna, diğerini de şuna deneyin.’ Kilitleri geri verdim; adam yine aynı yanlış yapıyor! Sonra bir de bana kızıyor, ‘Bak olmuyor işte!’ diye. Tepem attı, kilitleri elinden aldım, anahtarları yerlerine yerleştirdim, ‘Şimdi deneyin,’ dedim. Adam hatasını anlayınca, ‘Allah Allah!’ deyip çikip gitti. Hâlâ mırıldanıyordu: ‘Allah Allah!’”

Ayla kahkahayı bastı. “Çok komik! Dünyada ne tuhaf insanlar var ya...”

O içten gülüşü, Can'ın yüreğine bir ateş düşürdü. Başta böyle bir etki yaratacağını tahmin etmemişti. Fakat tam o sırada, için için bir sızı yükseldi: Hayatın bu doğal akışı içinde bir kadınla böylesine samimi bir sohbet kurabilmek ne güzeldi... Ama aynı kadınla aşk ve sevgi üzerine doğal bir diyalog kurabilmek için önündeki tüm yollar kapalıydı. Bu düşünce, içini aniden kararttı. Ayla, onun içindeki savaşları, yıkımları, o derin kuyunun karanlığını göremiyordu. Can, buna bile içerliyordu. Şimdi Ayla'ya uzattığı her tebessüm, takındığı her neşe maskesi, aslında içindeki acıyı örtmek için kullandığı bir zırh gibiydi. Ayla hiçbir zaman bilemeyecekti belki, ama Can'ın her kahkahası, sonu belli olan bu karanlık gelecekte çaldığı küçük bir intikamdı. Evrende başka bir yaşam olma ihtimali vardı belki, ama bir kadının kalbinde yer bulma ihtimali, onun için sıfıra yakındı. Bu ihtimalin değişmesi için, kendi fiziksel gerçekliğinin değişmesi gerekiyordu; bu ise imkânsızdı. Kendini yine o derin, karanlık kuyunun dibinde, çaresizce hissediyordu.

"Neden?" diye hayıflandı içinden, "Sonu belli olan bu yola çıktım?"

Sıra nihayet onlara geldiğinde minibüse bindiler. Bu kez Can, çekinmeden, tam bir gönül rahatlığıyla Ayla'nın yanına oturdu. Artık yabancı değillerdi; aralarında ince bir yol arkadaşlığı başlamıştı. Minibüste kesik kesik de olsa sohbetleri fısıltıyla sürdü. İkisi de yolculuğun sessiz ve sıkıcı geçmesini istemiyor gibiydi. Çekingenliğini üzerinden atan Can'ın dili iyice çözülmüş, küçük esprilerle Ayla'yı etkilemeye çalışıyor, diğer yolcuların varlığını umursamıyordu.

Demetevler'e vardıklarında Ayla, minibüsten inerken "Allahaismarladık," dedi. Bu kez Can'ın cevabı daha cesur, daha içtendi: "Yarın görüşürüz."

Bu söz Ayla'yı şaşırtmış olmalıydı, ama bir şey demeden minibüsten indi.

Can, o gece yatağında ertesi günün hayalleriyle boğuştu. Önce sabah erkenden durakta Ayla'ya sürpriz yapmayı düşündü, sonra vazgeçti. Sabah birlikte giderlerse, şehir merkezinde minibüsten inip Ulus Meydanı'na kadar yan yana yürümek zorunda kalacaklardı. O yürüyüşün altında ezilmekten, aynı aşağılanma hissine yeniden kapılmaktan korkuyordu. En iyisi, akşamki gibi yalnızca minibüs durağında kesişmekti. Hem mesafe kısa olurdu, hem de gözlerin üzerlerine dikileceği o uzun ve incitici yürüyüş yaşanmazdı.

17. Bölüm

Sabah iş yerinde, "Moruk, önce ben de şaşırdım," diyen Samet, yine önceki gün yaşadığı sarışınlı macerasını iştahla anlatıyordu:

"Baltayı taşa mı vurduk, dedim içimden. Bir nazlanıyor, görsen... 'Eee, vereceksen ver!' diye resti çektim. O zaman baktım, yelkenleri suya indiriverdi. O an aklıma ne geldi biliyor musun?"

"Ne?"

"Lan, hiçbir şeye acımam da, kahpeye ismarladığım iki kolaya acırım... dedim kendi kendime."

"Bayağı uğraştırmış desene..."

"Hatice'ye değil, neticeye bak Moruk! Biz kaçın kurasıyız. Ben anahtarcıyım, açamayacağım kapı yoktur."

Akşamüstü iş çıkışında yine Ayla ile durakta buluşacak olmanın hayalini yaşıyordu Can. O gün yüzündeki hafif aydınlık, içinden kaba-ran bir sevinci ele veriyordu. Durakta sıranın uzunluğu, minibüslerin

gecikmesi... hiçbir şey umursadığını göstermiyordu. Tek odaklandığı, Ayla'nın durağa gireceği o andı.

Bir an tereddüt etti:

Acaba fazla mı sık karşılaşıyordu? Ayla bundan rahatsız olabilir miydi?

Önünden bir minibüs hareket ederken binip binmemekte kararsız kaldı fakat binmedi. Arkadakilere yer verip "Birisini bekliyorum," diye açıkladı sadece.

Ve çok geçmeden Ayla göründü.

Ayla durağın arka tarafına yerleşirken Can'ı fark etmemişti. Can, tüm çekingenliğine rağmen ağır adımlarla arkaya yürüdü. Yanında durunca Ayla, şaşkın bir gülümsemeyle:

"Aa... Merhaba!"

"Merhaba. Sıranın sonu burası mı?"

Ayla gülerek karşılık verdi:

"Evet. Ben seni görmemiştim, sırada mıydın?"

"Ön taraftaydım, seni görünce arkaya geldim."

"Niye sıranı bıraktın ki? Boşuna gecikeceksin."

"Önemli değil. Zaten evde bekleyenim yok."

Ayla göz ucuyla ona baktı, sonra hafif başını yana yatırıp gülümsedi:

"Bu aralar sık karşılaşmaya başladık, farkında mısın?"

"Tesadüflere söyleyeyim, bir daha bizi karşılaştırmasınlar."

"Çok şakacısın."

"Sana bir şey söyleyeyim mi? Bu gün durağa gelirken yine karşılaşacağımızı hissetmiştim."

"Kalbin temizmiş bak."

"Her gün sabunla yıkıyorum."

Ayla bu söze kahkahayla güldü.

"Hiç güleceğim yoktu!"

Ayla güldüğünde gözlerinin içi parlıyor, Can'ın o gün bütün ruhunu bu küçük parıltı büyütüyordu. Ayla'nın gözlerini kaçırmaması, Can'ın içini yumuşattı. Ama tam aynı anda kalbine bir utangaçlık çöktü; dili tutulur gibi oldu. Yüzüne loş bir mahcubiyet yayıldı.

Suskunluğu bozan Ayla oldu:

"Minibüs geldi."

"Bize yer kalmayacak galiba?"

"Herkes dürüstçe sıraya geçse olmaz sanki! Az önce saydım, önümüzde on iki kişi vardı; şimdi on dört olmuş."

"Dedim ya, sığmayız diye..."

Minibüsün kapısına geldiklerinde içeride yalnızca bir kişilik boş yer vardı. Ayla önden bindi, tek boş koltuğa oturdu. Ardından binen Can ise ayakta kalmıştı. Ayla'dan ayrılmamak için ayakta gitmeyi göze almıştı. Ama korktuğu şey çabucak başına geldi. Şoför dönüp, sertçe: "Kardeşim! Ayakta yolcu bindiremem!" Ne itiraz mümkündü ne açıklama. Can'ın yüzüne bir eziklik yayıldı. Gözlerini Ayla'dan kaçırarak, sessizce minibüsten indi. Kapı kapanırken Ayla'ya son bir kez baktı; Ayla da dudaklarıyla, çenesiyle, hafif bir mimikle "maalesef" der gibi karşılık verdi. O gün Ayla ile birlikte gidememek Can'ı üzmüştü. Ama bunun dünyanın sonu olmadığını da biliyordu. Ertesi gün yeniden karşılaşma ihtimali; küçük bir kıvılcım gibi içini bir anda aydınlattı.

18. Bölüm

Ertesi gün karşılaştıklarında, konuşacak bir konu bulmak zor olmadı. Ayla söze hazır bir yerden başladı: "Merhaba, dün kötü oldu." "Ne yapalım." "Şoför de niye ayakta almadıysa... Hâlbuki çoğu alıyor." "Onlar da haklı, ceza ödemek istemiyorlar." Can, Ayla'da fark ettiği yeniliği işaret ederek gülümsedi: "Hırkanı değiştirmişsin." "Fark ettin demek." "Uzaktan ilk görüldüğünde fark ettim. Hatta bir an, ilk gördüğüm sen misin emin olamadım." "Aslında bunu bayramda almıştım. Sonra rengi hoşuma gitmedi diye giymedim hiç. Bu gün değişiklik olsun dedim." "Beyaz da sana çok yakışmış." "Sahi mi?" "İnan." "İş yerindekiler de öyle dediler." "Demek haklıymışım." "Artık bunu giyerim. Zaten diğerinin rengi de iyice solmuştu. Tam üç

senedir onu giyyordum. En sevdiğim hırkaydı.”

“Sen de hatıra olarak saklarsın.”

“Öyle yapacağım zaten. Atmaya da kıyamıyorum.”

O gün minibüse sorunsuzca binmekle kalmadılar, yan yana da oturdular. Minibüs Demetevler’e doğru ilerlerken, akıllarına gelen hemen her konuda konuştular. Can, Ayla’nın yanında rahatladığını fark ediyor, aralarında görünmez bir sıcaklığın, ince bir yakınlığın geliştiğini hissediyordu.

İçten içe, kalbinin derin bir yerinde, küçük ama kararlı bir umut kıpırdıyordu.

19. Bölüm

Günlerce minibüs durağında buluşmaları devam etti. Durakta beklerken ya da minibüste giderken bazen konuşuyor, bazen de yan yana susarak sadece düşünüyorlardı.

Bu durak arkadaşlığı, ilişkilerinin sınırını çizse de ikisi de bu sınırı zorlamadan, doğal davranmayı sürdürüyordu.

Can ise iç dünyasında, bu sade yol arkadaşlığının çok ötesinde şeyler umuyor, akşamları durağa doğru yürürken adımlarının içinde bile hayatı taşıyordu.

Ayla’ya karşı içinde netleşen umutsuz aşk duygusu giderek güçlenirken, neredeyse Ayla’nın da kendisine karşı duygusal bir yakınlık beslemeye başladığından emindi.

Ayla’nın, Can’ın kendisini sevdiğini sezmesine rağmen rahatsız görünmeyişi, uzaklaşmak yerine aynı mesafeyi korumaya devam edişi, Can’ın yüreğinde “belki de bir ihtimal var” duygusunu besliyordu. Şayet huzursuz olsaydı, çoktan duraktan da minibüsten de kaçardı. Oysa Ayla, her yeni karşılaşmada sanki öncekini teyit edercesine, o küçük ama istikrarlı yakınlığı sürdürüyordu. Bu davranış hem Can’ı cesaretlendiriyor hem de onu, Ayla’nın gözüne daha “iyi” görünmek için kendi çapında incelikler göstermeye, küçük şakalar yapmaya, sözlerini tartmaya itiyordu.

Can, hafta içi iş günlerinde Samet’in tüm ısrarlarına rağmen onu ekmeyi, akşam minibüs saatlerinde dükkândan sıyrılıp durağa koşmayı başarıyordu. Bu, kendi hayatının içinde sessizce kurduğu küçük bir isyandı; Samet’in dünyasına değil, Ayla’ya açılan koridora yatırım

yapıyordu. Yalnız pazar günleri tatil olduğundan, Ayla ile durakta buluşma ihtimali yoktu. Bu nedenle tatil günlerinde Samet'e takılmakta bir sakınca görmüyor, kendi duygusal dünyasını, Samet'in gündelik hovardallığıyla dengeleyen tuhaf bir ikili yaşam sürüyordu.

Yine o pazar günlerinden birinde, Keçiören parkında bir bankın üzerinde yan yana oturmuş, konuşuyorlardı. Havada, Ankara'nın serin ama alışılmış kokusu; bankta ise iki ayrı erkekliğin birbirine çarpan hikâyeleri vardı. Samet o gün, buluşmak için eski bir kırığına randevu vermişti. Can'la bu buluşmanın ayrıntılarını ve sonrasını planlıyorlardı.

"Moruk, Ayşe ile bir iki saat bir işim olacak, sonra burada buluşuruz," dedi Samet, sanki sıradan bir tamir işinden bahseder gibi.

"Ben kahvehanede olurum. Alaaddin'i çoktandır görmedim. İşin bitince oraya gel," diye karşılık verdi Can.

"Tamam."

Can ile Samet'in konuşmaları henüz bitmemişti ki, açık mavi pardösü giymiş, orta yaşta, uzun boylu, başındaki mavi eşarbtı türban gibi sıkıca sarılmış tesettürlü bir kadın, önlerinden durmaksızın geçti. Samet'in bahsettiği Ayşe olmalıydı bu. Samet'in gözlerinde, kendisine has o şeytani parıltı, yüzünde anlamlı bir tebessüm belirdi. İnce bıyıklarını üst dudağının üzerinden ağzına doğru sıvazlayarak, "Hadi Moruk, ben işe gidiyorum," dedi. Bu "iş" sözü, aslında her ikisinin de ne kastettiğini gayet iyi bildiği, ama isim koymamayı tercih ettiği bir dünyaya işaret ediyordu.

Samet birkaç adım geriden Ayşe'yi takip etmeye başladı. Parkın ön bahçesinden çıkıp ana caddeye yöneldiler. Kaldırımdan, Tepebaşı durağından Aşağı Asfalt istikametinde bir süre yürüdüler. Ayşe yol üzerindeki beş katlı bir apartmanın kapısından içeri girdiğinde, Samet de hızla ardından daldı. Apartman boşluğundaki sessizlik, dışarıdaki kalabalığın yokluğunda daha da yoğunlaşıyordu.

Ayşe asansörün kapısında beklerken Samet, tamamen yabancıymış gibi sessizce gelip yanında dikildi. Her an birileri tarafından fark edilmekten çekindikleri için söz değil, sadece göz ve beden diliyle konuşuyorlardı. Asansör kapısı açıldı, birlikte içeri girdiklerinde ikisi de hafif bir rahatlama hissetti. Kapı kapandığında, dış dünyanın bakışı arkalarında kalmış gibi oldu.

Samet, o kısa anda elini Ayşe'nin beline doladı. Ayşe, "Henüz tehlike geçmedi," der gibi kendini geriye çekti, "Daha dur!" dedi. Asansör yukarı kata doğru ağır ağır tırmanırken, ikisinin de içinde birbirine zıt duygular çarpışıyordu: bir yanda arzusun aceleciliği, diğer yanda günah

korkusunun ağır gölgesi...

Yolun ortalarında bu kez Ayşe kendiliğinden Samet'e yüzünü döndü. İki elini boynuna dolayarak sarıldı, dudaklarını onun dudaklarına değdirdi. Samet bir eliyle belini sıkıca kavrarken, diğer eli pardösüsünün üzerinden dolaşıyordu. Heyecan, pişmanlık ihtimaliyle yan yana yürüyordu. Gizli bir günahın eşiğinde durmanın ve her an suçüstü yakalanma ihtimalinin yarattığı korku, şehvetlerine tuhaf bir tür hız katıyordu. Asansörün dar kabininde, kalplerinin sesi neredeyse cihazın mekanik uğultusunu bastırıyordu.

Ayşe, gömleğinin altında gezinmeye başlayan eli hissettiğinde, içinden yükselen korku ile arzu aynı anda baş gösterdi. Gözlerini kapadı, sonra birden açıp nefesini topladı, "Geldik," dedi. Bu tek kelime, sanki hem asansör yolculuğunun hem de o anki taşkınlığın kesilmesi için verilmiş bir komut gibiydi.

Kısa asansör yolculuğu bitince, alelacele üst başlarını düzelttiler. Ayşe, asansörün kapısından dışarıyı kontrol eder gibi bakınarak çıktı; katta kimse görünmüyordu. Yüzünü Samet'e çevirmeden, "Kimse yok," dedi. Kapının önünde boş bir koridor, duvarlara sinmiş sıradan hayat kokusu vardı.

Ayşe, asansörün karşısındaki dairenin kapısını açtı. Samet, o ana kadar asansörde beklemeyi uygun görmüşken, kapının açılmasıyla birlikte süratle içeri geçti. Dairenin içi, dışarıdaki tedirginliğin aksine, ev kokuyordu: sıcak, tanıdık, biraz da huzurlu. Belki de bu yüzden, burada işlenecek her hatanın ağırlığı bir kat daha büyüktü.

Samet, içerde yeniden elini Ayşe'nin beline doladı, onu dudaklarından öperek bir odanın kapısına doğru çekmek istedi. Ayşe zayıf bir iradeyle karşı koydu. Samet bu direnişten alınganlık sezinlediyse de, nasılsa yeterince vakitleri olacağını düşünerek fazla üstelemedi. Ayşe'nin gösterdiği, kapısı açık duran salona yöneldi.

İçeride kahverengi üçlü bir koltuk takımı, beyaz bir duvar vitrini ve salonun köşelerine yerleştirilmiş küçük sehpa duruyordu. Üzerinde el işi dantel örtü bulunan büyük sehpa, ortasına özenle yerleştirilmiş kristal çiçek vazosuyla birlikte, bu evde düzenli ve "saygın" bir hayat sürüldüğünü fısıldıyordu. Duvar da, Ayşe'nin küçük kız çocuğuyla birlikte çekilmiş büyük bir fotoğrafı çerçeveli hâlde asılıydı. O fotoğrafta gülümseyen kadın, şimdi Samet'in karşısında oturan kadınla aynıydı ama aynı kişilik değildi; biri annelik rolüne teslim olmuş "hoca hanım", diğeri ise kendi içindeki açlık ve yalnızlıkla boğuşan Ayşe'ydi.

Samet, bir evin içindeki bu iki ayrı kimliği okumayı bilmeyen bir adamın rahatlığıyla, sadece koltukları, televizyonu ve vitrini gördü. Yeniden beline sarıldı, onu kendisiyle beraber üç kişilik koltuğa oturttu. Ayşe kendini güçlü ve inatçı kollardan kurtarıp ayağa kalktı.

“Çayı demleyeyim, geliyorum,” dedi. Bu cümle, hem konuşmayı hem de kendi vicdanını biraz erteleme çabasıydı.

Ayşe salondan çıktığında Samet odanın içine göz gezdirmeye başladı. Duvarlardaki ayet yazıları, kızının fotoğrafı, vitrin, televizyon... Her şey bu evde, başkalarının gözünde “düzenli bir hayat” sürdürüldüğünü gösteriyordu. Samet’e göre ise bütün bunların arasında asıl önemli olan, bu düzenin onun için açılmış küçük kaçak kapısıydı: Ayşe.

Beyaz vitrindeki siyah beyaz televizyonun yanına gidip açma düğmesine bastı. Çıkan görüntü hoşuna gitmeyince kısa süre sonra kapattı. Televizyonun siyah ekranında bir an kendi yüzünün yansımını gördü; birkaç saniyeliğine gülüşünden geriye, yorgun bir adamın silik gölgesi kalmış gibiydi.

Ayşe, elinde iki boş çay bardağı ve içinde birkaç bisküvi bulunan kayık tabakla salona döndü. Tepsiyi sehpa bırakınca Samet, duvardaki fotoğrafı kastederek sordu:

“Semra nerede?”

“Ablama bıraktım. Akşam gidip alacağım,” dedi Ayşe; bu cümleyle, kendi anneliğinin de sınırlarını hatırlatır gibi oldu.

Ayşe yanına oturduğunda Samet onu kendine daha da yaklaştırmak istedi. Ayşe hafif bir nazla geri çekildi.

“Acele etme,” dedi, “Daha seninle konuşmamız gereken şeyler var.”

“İşimizi görürken de konuşabiliriz gülüm,” diye güldü Samet. Onun dilinde “iş”, her zaman önce bedeni sonra duyguyu işaret ederdi.

Ayşe, içindeki sıkıntıyı bastırmak için derin bir nefes aldı. Samet’in elini ayağını biraz olsun durdurmasını dileyen bir tonla konuşmaya başladı:

“Artık o işi yapmak istemiyorum.”

Samet, şaşkınlıkla sordu:

“Neden? Artık beni sevmiyor musun?”

Ayşe’nin gözlerinde kırık bir ifade vardı.

“Sana şu kadarını söyleyeyim; eskisi gibi sevmiyorum. Daha doğrusu, elimde değil, seviyorum ama... başında olduğu gibi âşık değilim.”

Samet hâlâ kontrolün kendisinde olduğuna inanıyordu. Gülüşüne hafif bir sitem katıp, hem gönlünü almaya, hem de meseleyi küçültmeye çalıştı:

“Yine ne oldu? Sen benim yerimde olsan ne yapardın acaba?”

Elini Ayşe'nin boynunun arkasından omuzlarına doğru masaj yapar gibi gezdirdi. Ayşe, o sıcaklığı hem özleyen hem de ondan ürken bir bedenle hafifçe titredi.

“İstersen başından anlatayım?” dedi. Bu cümle, içindeki yükü nihayet dışarı bırakma kararıydı.

“Altı ay önce ilişkimizin nasıl başladığını biliyorsun,” diye devam etti. “Seninle ilk buluşmamızda, aklımda ileriye yönelik hiçbir düşünce yoktu. Seni tanıdıktan sonra bile seninle bir birliktelik düşünmemiştim. Sonra bildiğin gibi ikinci, üçüncü görüşmeler derken, senden gerçekten hoşlanmaya başladım. Daha sonra da hakikaten sevdim; hem de kelimelerle anlatamayacağım kadar çok. Kısacası sana âşıktım. Senin de bana karşı, az da olsa, öyle duygular hissettiğini sanmıştım.”

“Ne yani?” dedi Samet, “Seni sevmiyor muyum? Sevmesem burada işim ne?”

“Sen kendini daha iyi bilirsin,” dedi Ayşe, hayalleri yıkılmış bir insanın hüznüyle. “O zamanlar arkadaşlar bana, her ne kadar senin benimle gönül eğlendirdiğini söyledilerse de, ben inanmak istemedim. Fakat zamanla ben de aynı şüpheye kapılmadım değil. İnsan sevince bazen gerçekleri görmek istemez; herhâlde ben de öyle yaptım. ‘Aşkın gözü kördür!’ derler ya, işte o zaman onun ne demek olduğunu anladım. Sonra... Sen iki haftalığına İstanbul’a amcanın yanına gittin. Döndükten tam iki hafta sonra bana uğradın. Ne olduysa işte o zaman oldu. Sen değiştin. Bana karşı gerçek duyguların da böylece açığa çıktı.”

“Gülüm, sen meseleyi ne kadar abartıyorsun,” diye homurdandı Samet. “İstiyorsan şimdi kalkıp gideyim. Ne değişeceğim? Ben hâlâ eskisi gibiyim. Hayatımda da senden başka kadın yok.”

“Ben senin yerinde olsaydım,” dedi Ayşe, “İstanbul’dan döndükten sonra ilk önce sevdiğim ve değer verdiğim insanın kapısını çalardım. Özleyen bir insan başka ne yapar? Ama sen böyle yapmadın. Seni sevdiğim için yine de, ‘Belki bir sorunu vardır,’ diye kendimi avuttum. Sonunda nasıl yanıldığımı anladım.”

“Tamam,” dedi Samet, “O zaman böyle bir eşeklik yapmışsam özür dilerim. Ama neden yanlış anlıyorsun ki? Amcam ve babam arasında öyle ciddi sorunlar yaşandı ki, bir an ‘Kalk ikisini de vur, bu sorun bitsin!’ dedim kendime. Sen benim ne yaşadığımı bilmiyor, yalnızca kendini düşünüyorsun. Ne kadar da bencilsin gülüm!”

“Çayı getireyim de öyle devam ederiz,” dedi Ayşe, tartışmayı büyüt-

meden nefes alabilmek için salondan ayrılırken.

Ayşe mutfaktayken Samet içinden, "Tongaya bastık!" diye söylendi. Döndüğünde konuyu hafifletmek, mümkünse bambaşka bir yöne çekmek için bahane arıyordu. Ayşe iki parçalı çaydanlığı sehpanın üzerine bırakıp çay bardaklarını doldurduktan sonra kaldığı yerden sürdürdü:

"Beni senden şüphelenmeye iten sensin."

Samet sesli gülerek karşılık verdi: "Gnahımı alıyorsun gülüm."

"O zaman neden hâlâ senin nerede oturduğunu bilmiyorum?" diye sordu Ayşe. "Neden iş yerine telefon edip haber bıraktığımda her zaman aramıyorsun? İnsan sevdiğine böyle davranmaz ki. İşte o zaman arkadaşlarımin ne kadar haklı olduklarını anladım, ama onun acısı hiçbir zaman yüreğimden çıkmadı. Kendimi nasıl kötü hissettiğimi asla bilemezsin. O an, hiç dünyaya gelmemiş olmayı tercih ederdim. An oldu ağladım, an geldi kendimden utandım. İnancımın çok güçlü olduğuna inanıyordum; meğer öyle değilmiş, onu da anladım. 'Kısa ayrılıklar büyük sevgileri güçlendirir, yüceltir ama kk sevgileri öldürür,' diye bir söz var. Seninki de herhâlde ikinci versiyona ait, ki beni yok saydın, unuttun. 'Zaman bütün yaraları iyileştirir,' derler ya, öyle de oldu. Grşmediğimiz bu son bir ay içinde sana olan aşkım bitti diyebilirim. İşte o zaman, ilk kez, açık olmakla sevmek arasındaki farkı anladım."

Samet artık iyice kabak tadı vermeye başlayan bu sitemlerden sıkıldığını belli etmek için mırıldandı:

"Ağız tadiyla bir çay iecektik, onu da zehir ettin."

Ayşe, "Unuttum sahi, dur sana çay doldurayım," diyerek bardağını tazeledi. Samet bu boşluğu fırsat bilip, meseleyi hafifletmeye çalıştı:

"Harika ay demlemişsin. Kendimi ay tiryakisi sanıp vnyordum ama senin ayı gördükten sonra benden daha iyi çay demleyenler varmış, diyorum. Ne ay demlemişsin bel!"

"aydanlık dolu," dedi Ayşe. "İştediğin kadar i aşkım. şu biskvilerden de al."

"Oh bel!" dedi Samet. "Deminden beri şikâyet ştne şikâyet dinlemekten tüm zevkim kaçmıştı."

"Ben boşuna şikâyet etmiyorum, mutsuzum," dedi Ayşe. "Eğer senin için de bunun bir anlamı varsa, 'Bana yardım et!' diyorum."

"Fırsatım olup da gelmiyorsa, ekmek nimet çarpsın!" diye yemin etti Samet.

"Bir aydır neredesin?" diye üsteledi Ayşe. "Neden bir kez aramadın?"

"Gülüm," dedi Samet, "Anlamak niyetiyle mi soruyorsun, yoksa laf

olsun diye mi?”

“Elbette insan sevdiğini anlamaya çalışır. Ben de o niyetle soruyorum. Neredeydin? Gerçekten bilmece gibisin, seni çözemedim. Ben isterdim ki, her konuda sorunlarını bana aç, bir şeyi gizleme. Yoksa o kadar mı anlayışsız biriyim? Belki benden gerçekten hoşlanmadın, beklentilerini karşılayacak nitelikleri taşımıyorum, o kadar güzel değilim, olabilir ya. Yine de bana karşı açık olmanı beklerdim.”

“Benim için her şey yüz güzelliği demek değildir,” dedi Samet. “Seni sevdiğimi sen de biliyorsun ama kızdığın için beni cezalandırmak istiyorsun. Bu son bir ay iş yeri ile inşaatlar arasında nasıl köpek gibi koşturduğumu bilseydin, şimdi ‘Neredeydin?’ diye sormazdın. Eskiden arabam vardı, şimdi o da yok. Sabahın altısında çıkıp akşam onda ölü gibi yorgun eve dönüyorum. O saatte sana gelsem zaten beni eve almazsın. Gel de, nasıl zaman ayarlayacağımı sen bana söyle. İstersen bu akşam burada kalayım? Hatta her gece geç saat geleyim? Başka seni nasıl inandırabilirim?”

“Ben kız çocuklarına Kur’an dersi veriyorum,” dedi Ayşe, sesinin tonunu hafifçe alçaltarak. “Herkes beni ‘hoca hanım’ biliyor. İnsanlar boşanmış olduğum için zaten bana tuhaf gözle bakıyorlar. Bir de seninle gizli bir aşk yaşadığımızı bilseler, kimsenin yüzüne bakamam.”

“Kimden korkuyorsun ya?” dedi Samet. “Bırak, kim ne derse desin, biz birbirimizi seviyoruz!”

“Sen erkeksin tabii,” dedi Ayşe acı acı, “Kadın olunca her şey değişiyor.”

Ayşe vitrindeki büyük masa saatine göz ucuyla bakınca telâşla sözünü yarıda kesti.

“Az kalsın vakti geçiriyordum. Namazımı kılıp geliyorum.”

Samet, “Bir bu eksikti!” der gibi güldü, Ayşe salondan çıkarken ardından seslendi:

“Benim için de iki rekat kılıp dua etmeyi unutma!”

Ayşe’nin abdest alıp namazını kılması biraz zaman aldı. Bu süre içinde Samet ikinci kez çayını doldurup içerken, koltukta daha da yayıldı; bedeni gevşek, zihni dağınık, ama içten içe Ayşe’nin geri döndüğünde konuyu kapatmış olmasını umuyordu. Nihayet Ayşe içeri döndüğünde, yüzünde namazdan gelen hafif bir dinginlik, gözlerinde ise hâlâ çözülmemiş düğümlerin gölgesi vardı. Gülerek tekrar Samet’in yanına oturdu.

Samet, yeniden şikâyet dolu sözler duymaya hiç niyetli olmadığından, onu boynundan tutup göğsüne çekti. Ayşe göğsüne uzanarak yattı; bu